

RAPORT

privind implementarea Acordului de Colaborare între Asociația Obștească "Caroma Nord" și
Primăria Municipiului Bălți pentru anul 2016

Asociația Obștească "Caroma Nord"
03.01.2017

Temeiul implementării	ACORDUL DE COLABORARE între Asociația Obștescă "Caroma Nord" și Primăria Municipiului Bălți, DECIZIA Consiliului municipal Bălți, Nr. 1/6 din 04.02.2016
Scopul Acordului	Edificarea și dezvoltarea unui parteneriat continuu și eficient între sectorul neguvernamental de mediu din Municipiul Bălți și Primăria Municipiului Bălți.
Obiectivele Acordului:	<ul style="list-style-type: none"> - Facilitarea participării societății civile (ONG-uri) în procesul de discutare, aprobare și implementare a actelor normative locale cu privire la identificarea problemelor și soluțiilor în domeniul protecției mediului, monitorizarea și evaluarea actelor normative de mediu ale autorităților publice locale; - Edificarea unui dialog bazat pe încredere și respect reciproc între Părți în promovarea prosperității ecologice, sociale și culturale a municipiului; - Realizarea în comun a unor acțiuni, servicii sau proiecte de interes public local în domeniul protecției mediului.
Rezultatele așteptate de pe urma implementării Programului	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea politicilor publice locale în domeniul mediului, - Implementarea și monitorizarea acestora, punînd accent pe participarea ONG-urilor și societății civile în mun. Bălți în rezolvarea problemelor ecologice; - Crearea condițiilor necesare pentru creșterea activității eficiente a ONG-urilor în domeniul protecției mediului; - Dezvoltarea voluntariatului, participarea persoanelor cointeresate din cadrul ONG-urilor la evaluarea rezultatelor și eficienței programelor (acțiunilor) implementate de organele publice locale în domeniul politicii de mediu; - Dezvoltarea calităților profesionale a liderilor, colaboratorilor și voluntarilor ONG-urilor, funcționarilor de stat din municipiu în problemele cooperării cu ONG-uri și extinderea instituțiilor societății civile; - Monitorizarea și analiza indicatorilor financiari, economici, sociali și altor performanțe ale activității ONG-urilor, evaluarea eficacității acțiunilor orientate la extinderea ONG-urilor în mun. Bălți; - Creșterea numărului de proiecte de mediu realizate de către ONG-urile din mun. Bălți.
Volumul și sursa de finanțare a Acordului	<ul style="list-style-type: none"> - Din contul mijloacelor bugetului municipal; - Din contul proiectelor cu finanțare externă.
Termenul implementării	Anii 2016-2019.

LISTA DE ACTIVITĂȚI IMPLEMENTATE

I. CREAREA COMISIEI MUNICIPALE PENTRU POLITICILE DE MEDIU BĂLȚI

Ședință Nr.1 a Comisiei municipale pentru politicile de Mediu Bălți

După o rundă de negocieri și o perioadă de lucru timp de 9 luni, în data de **14 martie 2016** a fost creată COMISIA MUNICIPALĂ PENTRU POLITICILE DE MEDIU, care va face primii pași către conturarea unei politici locale de mediu.

Evenimentul a fost unul istoric, după parera colegilor de breaslă și celor prezenți la eveniment, deoarece s-au întrunit reprezentanți ai consiliului municipal și primăriei Bălți, Agenției Ecologice, Centrului de Medicină Preventivă, Regiei Apă-Canal, serviciului comunal, reprezentanți ai Academiei de Științe, profesori, ai ONG-urilor locale și naționale. La eveniment a fost prezent și viceprimarul municipiului, dl Igor Șeremet, care a salutat

inițiativa și a urat succes în atingerea obiectivelor membrilor Comisiei. Domnul Șeremet a fost ales în calitate de președinte al acestei comisii, vicepreședinte-dl Adrian Crasnobaev, șef Agenția Ecologică Bălți, secretar- Rodica Frecăuțanu, "Caroma Nord". În total au fost aleși 11 membri, lista fiind aprobată la următoarea ședință.

Material video realizat de Televiziunea TV Prim Glodeni: <https://www.youtube.com/watch?v=M3XgH31-kRE#t=27>.

Detalii pe pagina facebook a asociației:

<https://www.facebook.com/AoCaromaNordMoldova/photos/a.498361086905416.1073741825.275980565810137/999642070110646/?type=3&theater>.

Ședință Nr.2 a Comisiei municipale pentru politicile de Mediu Bălți

La **15 Aprilie 2016** a avut loc cea de-a doua Ședință lucrativă a Comisiei pentru politicile de Mediu Bălți. La acest eveniment au participat în calitate de invitați, experți și potențiali parteneri de proiect:

1. Teleuță Alexandru, Director Grădina Botanică, Academia de Științe a Republicii Moldova;
2. Maricica Colțun, Dr., Vice-Director, Grădina Botanică, Academia de Științe a RM;
3. Bucățel Vasile, Șef laborator Grădina Botanică;
4. Cojocar Igor, Conf. univ., dr. Prorector pentru activitatea științifică USARB.

În cadrul Ședinței au fost discutate mai multe subiecte legate de planul de acțiuni local în domeniul protecției mediului. Cel mai dezbătut subiect a fost "Studiul de fezabilitate pentru inițierea proiectului "Complexul Științific Internațional „Grădina Botanică Bălți”". Domnul Aexandru Teleuță, Directorul Grădinii Botanice din Chișinău a adus cu sine un pachet de documente despre istoricul conceptului de proiect, care are la balanță deja 13 ani de la lansare. La fel a accentuat despre Pregătirea documentelor necesare pentru promovarea

Grădinii Botanice a municipiului Bălți la nivel de Parlament.

Domnul Igor Șeremet, viceprimar de Bălți, prezent la ședință, a susținut această idee și a menționat că va urmări personal inițierea unui demers către autoritățile centrale vis-a-vis de acest proiect. Ideea "Complexului Științific Internațional „Grădina Botanică Bălți”" îi aparține domnului Boris Boincean, Doctor habilitat, Profesor cercetător, USARB, care a chemat asociațiile de mediu din Bălți să se consolideze în jurul acestei idei.

Material video realizat de Televiziunea Tv Prim Glodeni: Politicile de mediu discutate in municipiul Balti: <https://www.youtube.com/watch?v=M3XgH31-kRE>; <http://tvprim.md/new/?type=news&id=4056>.

Detalii pe pagina facebook a asociației: <https://www.facebook.com/AoCaromaNordMoldova/posts/999616566779863>.

Ședință Nr. 3 a Comisiei municipal pentru politicile de Mediu Bălți

La **22 noiembrie 2016** a avut loc un atelier de infomare pe tema: Dezvoltările de proces: Inovarea. Apa uzată văzută ca resursă. În calitate de traineri au fost invitați Ciprian Nanu, Director Business Development Group România, Tom Baur și Eef Leeuw, experți din Olanda cu bogată experiență în domeniul gestionării durabile a resurselor de apă, care au deschis subiectul la acesta problem în municipiul Bălți, cu scopul găsirii soluțiilor pentru depășirea barierelor în care se află acum sectorul de apă. Au fost prezentate instrumente moderne, tehnologii inovatoare în planificarea și construcția stațiilor de tratare a apelor uzate. Dl. Tom Baur a prezentat câteva dintre soluțiile flexibile și necesare stațiilor de tratare a apelor uzate în Moldova. Activitatea a fost susținută de Proiectul "WaterLeap", liderul de proiect, Ciprian Nanu, directorul Business Development Group România, și a fost prestată gratuit, la invitația asociației noastre. La finalul ședinței s-au inițiat discuții cu privire la elaborarea de posibile proiecte inovatoare în sectorul apei în municipiul Bălți.

La invitația dlui Igor Golberg, directorul Glorin Engineering SRL, prezent la atelier, a fost efectuată o vizită de lucru la stația de epurare și aprovizionare cu apă a municipiului Bălți.

În cadrul vizitei s-au iscat mai multe teme de proiecte ce tin de investiții, cât și educație ecologică.

Material video realizat de Televiziunea Bălți: Обмен опыта по проблемам очистных сооружений: <http://tvbalti.md/2016/11/22/obmen-opyta-po-problemam-otchistnyx-sooruzhenij/>.

II. ATELIERE DE PLANIFICARE STRATEGICĂ ÎN DOMENIUL MEDIULUI PENTRU MUNICIPIUL BĂLȚI

Asociația obștească "Caroma Nord" în colaborare cu Primăria Bălți au inițiat procesul de elaborare a Planului de Acțiuni în domeniul Mediului (PLAM), ca parte integrantă a Strategiei de Dezvoltare Durabilă 2017-2020 a municipiului Bălți. Pentru susținerea unui proces de planificare și

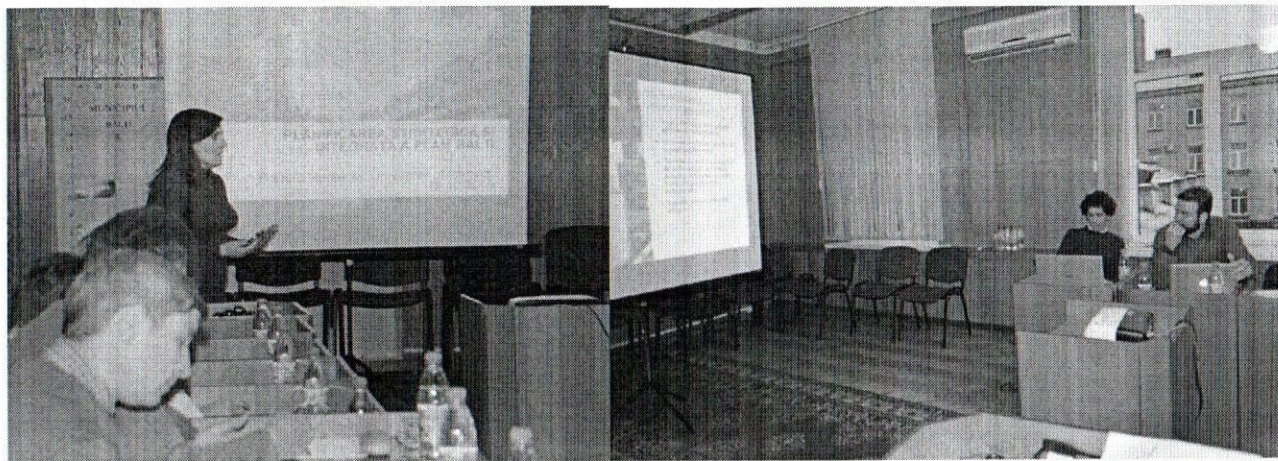

elaborare PLAM în condiții de calitate și eficiență, și-au dat acordul domnul Igor Șeremet, primar interimar al municipiului Bălți, președintele Comisiei Municipale pentru Politicile de Mediu, și domnul Leonid Babii, viceprimar al municipiului Bălți.

Astfel, în acest scop, **Caroma Nord a identificat și selectat experți care vor dezvolta Planul de Acțiuni în domeniul mediului pentru municipiul Bălți și va realiza 3 ateliere de lucru, susținute de proiectul "Creșterea implicării societății civile în protecția mediului și implicarea în procesele decizionale prin**

crearea Coaliției de Mediu în Bălți și promovarea valorilor europene de mediu", implementat de Caroma Nord cu suportul financiar al Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Primul atelier de planificare strategică în domeniul mediului pentru municipiul Bălți a fost organizat în data de **15 decembrie 2016**, în incinta Primăriei Bălți. Atelierul a fost susținut de Eduard Nedelciu, expert în politici internaționale de mediu și dezvoltare durabilă, University of Iceland Reykjavík, și Sebastian Țoc, expert în politici sociale, Institutul de Cercetare a Calității Vietii, București.

realizarea de proiecte în domeniul protecției mediului.

Material video realizat de Televiziunea Bălți: <http://balti.md/primul-atelier-de-planificare-strategica-in-domeniul-mediului-pentru-mun-balti/>.

Reflectare mass-media: http://www.comunicate.md/index.php?task=articles&action=view&article_id=9777;

La acest atelier au fost abordate câteva teme:

- stabilirea priorităților și adoptarea obiectivelor de mediu a municipiului Bălți pentru perioada 2017-2020;
- stabilirea strategiei de consultare a principalilor actori la nivel municipal pentru PLAM;
- formarea de abilități de scanare a orizontului, ca proces de identificare a factorilor schimbării, precum și cele de dezvoltare de scenarii relevante pentru

---

III. DERULAREA CAMPANIILOR ADVOCACY

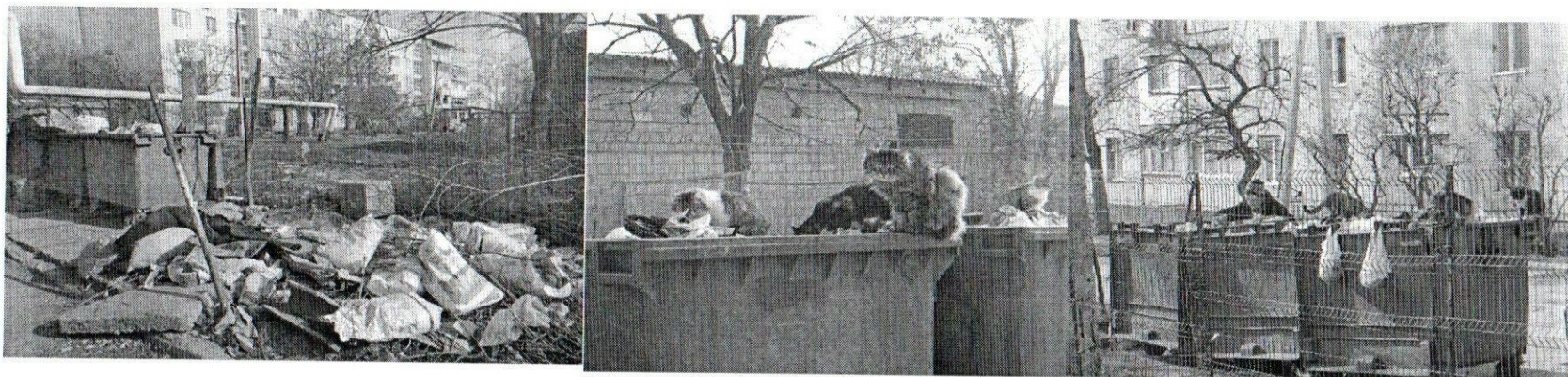
”Îmbunătățirea situației ecologice în zona școlii primare ”S.Vangheli” (Nr.21) prin reamenajarea platformei de colectare a deșeurilor”

Realizări pe parcursul a. 2016: În luna februarie 2016 ”Caroma Nord” a organizat o serie de traininguri pe tema advocacy.

Unul din membrii activi ai Coaliției de Mediu, domnul Maxim Burduja, a venit cu inițiativa, ca una din campaniile advocacy să se refere la îmbunătățirea situației ecologice în zona platformei de colectare a deșeurilor, aflată în preajma școlii primare ”S.Vangheli”/ Nr.21, situația fiind gravă. La fața locului am descoperit o cantitate enormă de gunoaie neevacuate pe gazon, în jurul platformei, câini vagabonzi și pisici în căutarea hranei, care împrăștia și mai mult gunoaiele.

Domnul Burduja a inițiat organizarea întrunirilor cu locatarii din zonă, cu administrația școlii și părinții elevilor, pentru a consulta soluțiile legate de amplasarea corectă a acestei platforme. S-a constatat, că părinții și administrația școlii sunt îngrijorați, deoarece copiii în fiecare zi trec prin această zonă în drum spre școală și sunt supuși pericolului de a fi atacați de cete de câini sau de a se îmbolnăvi din cauza insalubrității.

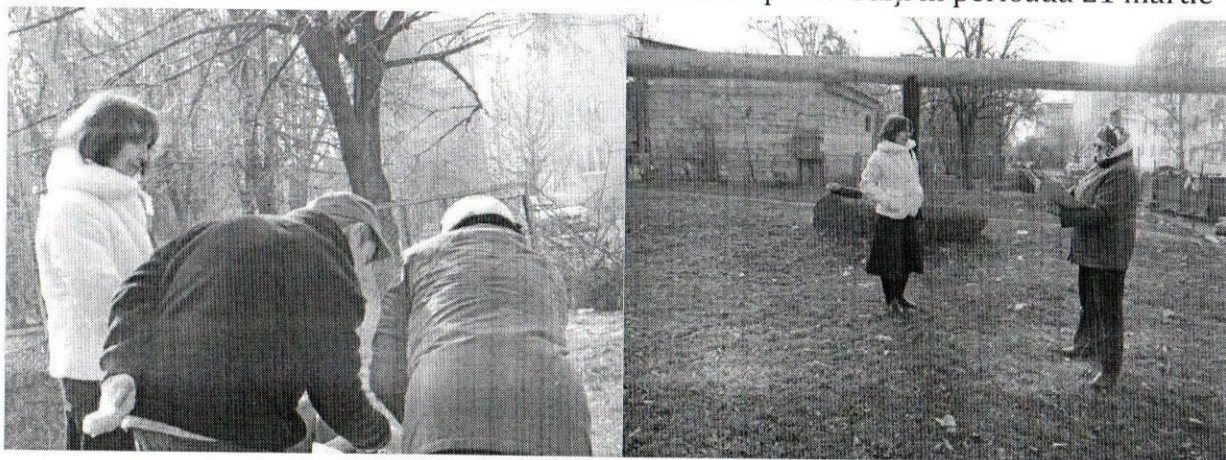

Locătarii de asemenea s-au plîns de situația dezastruoasă în care s-au pomenit și doresc reamenajarea platformei, astfel încît gunoaiile să nu poată fi luate

de vînt, supuse precipitațiilor, să nu aibă acces animalele. Pentru a cunoaște poziția autorităților publice locale în vederea soluționării acestei probleme, membrii echipei advocacy au întreprins mai multe întruniri cu persoane responsabile din cadrul Primăriei Bălți.

Ca rezultat, problema dată a fost inclusă în decizia primarului 119 din 21.03.2016 (punctul 24: cu privire la desfășurarea lunarului de amenajare, înverzire și salubritate a teritoriului municipiului Bălți în perioada 21 martie – 30 aprilie 2016), termenul executării fiind mai tîrziu prelungit pînă la 20 mai 2016 prin decizia Nr.189.

Au fost întreprinse vizite și consultări cu specialiștii de la "Red-Nord", "Cet-Nord", "Apă-Canal", SRL "Glorin Inginering", SRL "Salubrity Solutions", Centrul de Medicină Preventivă, Centrul de Medicină Veterinară, Agenția Ecologică Bălți. Au fost colectate date și informații despre regulamentele și normele sanitare pentru funcționarea adecvată a platformelor de depozitare și colectare a deșeurilor.

Au fost înaintate recomandări pentru a colecta selectiv și recicla deșeurile, în loc de transportarea și arderea acestora la poligonul din raza orașului, fapt care ar putea minimiza costurile evacuării deșeurilor și proteja mediul înconjurător.

De asemenea, au fost întreprinse vizite de lucru la agenți economici cu experiență în construirea platformelor, adaptate la standardele actuale. S-a propus arhitecturii șef din cadrul Primăriei elaborarea unui design nou al platformei cu reamplasarea acesteia.

De la Direcția Gospodărie Comunală, am primit răspuns, că platforma dată face parte dintr-o listă mai mare a platformelor, pentru care se caută soluții.

A fost înaintată o adresare oficială din partea Coaliției de Mediu către primar și vice-primar pentru a urgenta soluționarea problemei. Am primit răspuns, că platforma dată de colectare a deșeurilor menajere solide este amplasată pe un teren, ce nu corespunde Planului sectorial de repartizare a terenului. Conform dispoziției primarului Nr. 174 din 01.03.2004 terenul aparține ÎM "Gospodăria Specializată

Auto". Vice-primarul Igor Șeremet a solicitat acestei întreprinderi elaborarea proiectului de execuție (construcție) în ce privește reamplasarea platformei de colectare conform Planului sectorului în termeni stabiliți, conform legislației în vigoare.

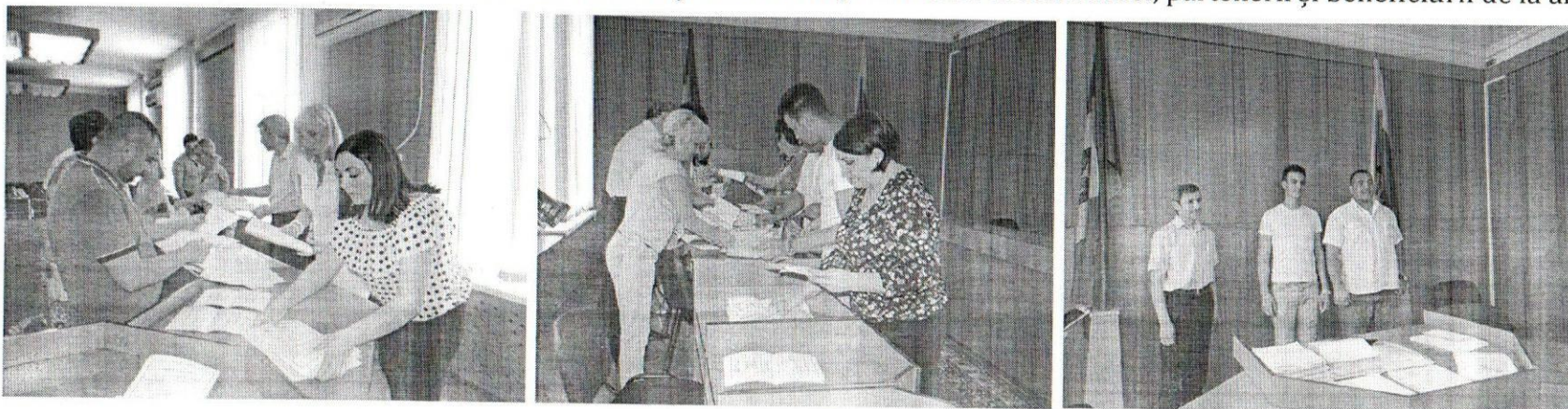
Ziarul local SP a realizat un material la acest subiect: <http://esp.md/podrobnosti/2016/06/21/kto-obustroit-musornye-ploshchadki-v-belcah>, iar televiziunea locală BTV a difuzat un reportaj "no comments" - "Gunoii din Bălți, bombă ecologică" (<https://www.youtube.com/watch?v=SJ51swTLnQE>).

Pentru a amenaja corespunzător platforma, a fost aplicat miniproiectul "Inima Verde", în cadrul concursului "Bugetul Civic", inițiat de Renata Grădinaru, consilier municipal, o susținătoare a inițiativelor civice. Concursul "Bugetul Civic" este un instrument prin care se poate implica comunitatea, fiecare cetățean poate comunica cu administrația publică locală mai în deaproape.

Proiectul prevede realizarea atât a planului architectural al platformei moderne de colectare a deșeurilor, cât și achiziționarea materialelor de construcție necesare pentru aceasta. Construcția propriu-zisă a platformei va fi realizată cu ajutorul voluntarilor din zonă. Numărul beneficiarilor în urma realizării proiectului vor fi cca 3000 locuitori din zonă, inclusiv cei 580 elevi ai școlii primare.

Proiectul a fost acceptat pentru participare la votare. Votarea s-a desfășurat în perioada 2-12 septembrie 2016 în incinta a șase școli din mun.Bălți. "Caroma Nord" a îndemnat membrii Coaliției de Mediu, voluntarii Green School, partenerii și beneficiarii de la alte proiecte să

participe la vot. Numărul mare de participanți a demonstrat interesul locuitorilor municipiului Bălți pentru acest concurs, pentru implicare.

"Inima Verde" este proiectul câștigător al concursului municipal "Bugetul Civic":

http://www.comunicate.md/index.php?task=articles&action=view&article_id=9631

СНЯТО-ПРИПЕЧАТАНО

Фото дня: Дорога в школу

Фото В.Петрусевича

Утро вторника, 6 сентября. По этой дороге ученики лицея им. Маяковского идут в школу.

proiectului. Așa cum certificatul de urbanism a fost eliberat gospodăriei auto, care este proprietarul lotului unde va fi transferată platforma, a fost necesar să ne întâlnim și să discutăm despre proiect cu managerul. Am obținut sprijinul lui și împreună am discutat cu reprezentanții de la secția arhitectură despre plan. Am convenit să facem noi schița, deoarece știm ce vrem să schimbăm și cum vrem să arate punctul de colectare, etc. Schița va fi prezentată arhitectului-șef, care va aproba planul și efectuarea construcției.

Ziarul "SP" a publicat un număr de foto a platformei de colectare a deșeurilor și a copiilor mergând la școală pe carosabil din cauza ocupării unei porțiuni din pasaj pietonal de tomberoane și deșeuri. Publicația a fost făcută pe 6 septembrie, ceea ce ne-a dat posibilitate să îndemnăm din nou părinții copiilor de la școala primară, cât și toți locuitorii din zonă pe care-i doare această problemă, să participe la votare și să susțină proiectul "Inima Verde".

În timpul acestui miniproiect au fost realizate următoarele activități:

A fost obținută copia certificatului de urbanism, care certifică elaborarea documentației de proiect pentru locul de acumulare a deșeurilor ca răspuns la cererea adresată de ÎM "Gospodăria Specializată Auto din Bălți". Acest certificat stabilește locul exact, unde trebuie proiectată platforma și faptul, că pentru a permite construcția, este nevoie de certificatul de urbanism pentru proiectare, însoțit de avizul Direcției Arhitectură și Construcții, avizul de verificare a documentației de

proiect, proiect de organizare a lucrărilor de construcție, avizate de către arhitectul-șef și contractul privind supravegherea de autor, semnate de către solicitant și proiectant, cât și să treacă expertiza de verificare a

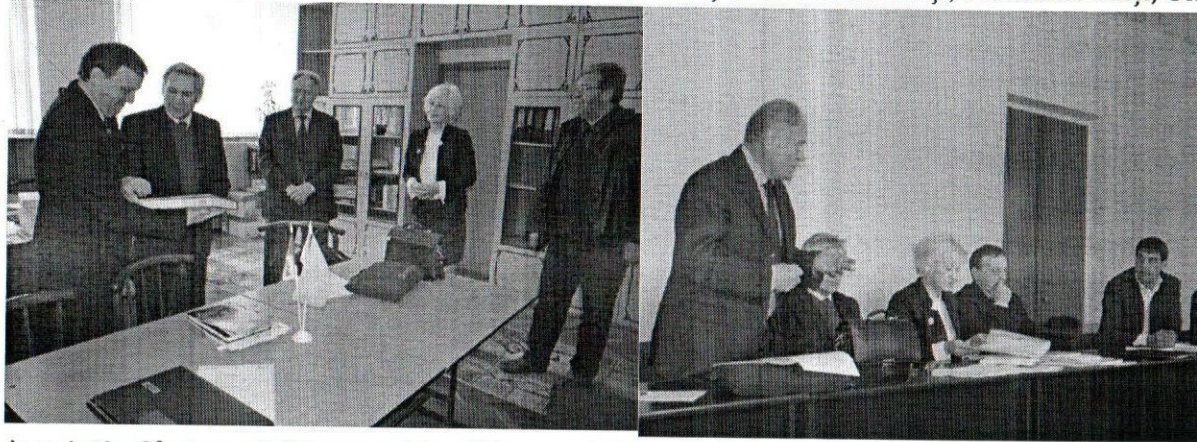

”Campanie Advocacy pentru Crearea Grădinii Botanice în mun. Bălți”

În perioada **martie-aprilie 2016** au fost organizate întâlniri de lucru cu viceprimarul de Bălți, dnul Igor Seremet, dl Boris Boincean, vice-directorul Institutului ”Selectia” și rectorul universitatii, dnul Ion Gagim, unde s-a discutat despre prevederile Hotărîrii de Guvern 219 din 28.02.2008 și Legii nr. 668, privind organizarea Grădinii Botanice în Bălți.

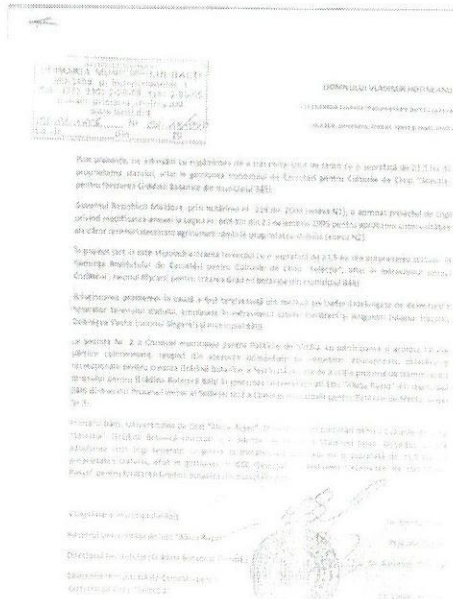
Context: Asociația Obștească ”Caroma Nord”, Coaliția de Mediu Bălți, Primăria Bălți, Universitatea de Stat ”A. Russo” împreună cu IP ICCC ”Selectia” și Institutul (Grădina Botanică) Chișinău își propun crearea unui cadru legal de reprezentare și promovare a intereselor comunității academice în raporturile cu administrația publică centrală și locală.

IP ICCC ”Selectia” împreună cu Institutul (Grădina Botanică) Chișinău a încercat să promoveze această lege în perioada 2003-2008 prin intermediul parlamentarilor comuniști, dar eforturile acestora au eșuat, legea nefiind luată în discuție de Parlament.

Asociația Obștească ”Caroma Nord” împreună cu Coaliția de Mediu Bălți a încercat să aducă pe agenda locală această Lege și HG, organizând mai multe mese rotunde și dezbateri în perioada martie-aprilie 2016.

După 13 ani de tentative eșuate, promotorii campaniei au reușit să readucă pe agenda publică proiectul Grădinii Botanice din Bălți.

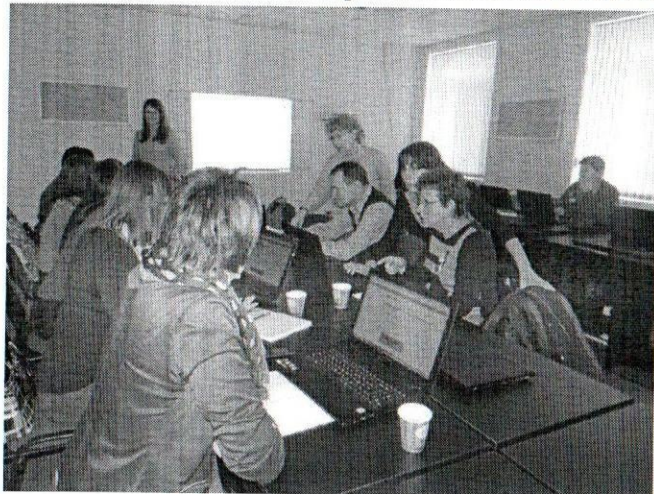
Strategie:

- Amendarea Legii nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului.
- Există Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 219 din 2008, pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995. De asemenea, mediul academic și organizațiile membre ale Coaliției de Mediu au constatat faptul că se generează o criză în acte de atribuire a terenului de 21.5 ha, destinat pentru crearea grădinii Botanice în municipiul Bălți.
- Primăria Bălți, Universitatea de Stat ”Alec Russo”, IP Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp ”Selectia”, Grădina Botanică (Institut) al Academiei de Științe a Moldovei (mun. Chișinău) au solicitat adoptarea unei Legi separate cu privire la transmiterea terenului cu o suprafață de 21,5 ha din proprietatea statului, aflat în gestiunea IP ICCC ”Selectia”, în gestiunea Universității de Stat ”Alec Russo” pentru fondarea Grădinii Botanice din municipiul Bălți.

IV. PROIECTE ȘI ACȚIUNI DE INSTRUIRE ȘI EDUCAȚIE

Ateliere interactive pentru profesori „Elaborarea resurselor didactice digitale, lecții Moodle și sesiuni de formare”.

În perioada 4-6 martie 2016 “Caroma Nord” în parteneriat cu Instituția Privată Liceul Teoretic “Orizont”, Direcția Învățământ, Tineret și Sport mun. Bălți, cu concursul profesoarei Adriana Petrovici (Liceul Tehnologic “Vasile Sav” din Roman, România) dezvoltator e-learning și resurse

didactice digitale MoodleMoot Româniashi cu sprijinul financiar al Fondului de Mobilitate România – Republica Moldova au organizat pentru profesorii de la liceele din mun. Bălți ateliere de lucru cu tema „Elaborarea resurselor didactice digitale, lecții Moodle sau sesiuni de formare cu conținut de învățare interactiv”.

Pe parcursul a 3 zile profesorii au avut posibilitatea să cunoască și să experimenteze oportunitățile digitale oferite de platforma Moodle pentru elaborarea conținuturilor unei lecții care respectă criteriile de calitate

didactică: fundamentare științifică, concluzie, atractivitate și structurare coerentă.

În cadrul atelierului profesorii au înlocuit scrisul tradițional pe tablă a noțiunilor, teoremelor, formulelor cu editoarele Moodle, Wiris; au animat interactiv construcțiile geometrice cu Geogebra; au completat conținuturile teoretice cu explicații digitale audio/video de învățare interactivă.

Promovarea colectării separate a deșeurilor în municipiu

În luna martie a fost inițiat proiectul „**Căștigăm când Reciclăm**” care promovează utilizarea eficientă a deșeurilor cu implicarea instituțiilor de învățământ din municipiu. Ideea aparține voluntarilor Green School și a fost susținută financiar de Corpul Păcii în Moldova.

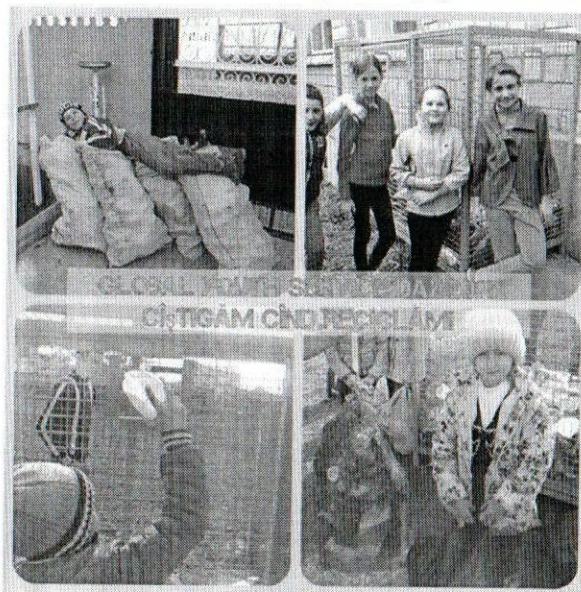
Un studiu realizat de asociația “Caroma Nord” în 2015 a arătat că 65% din populație nu reciclează sau cunoaște beneficiile reciclării, iar 89% dintre intervievați ar recicla sau folosi de un operator dacă ar exista un astfel de serviciu.

Cum acest proiect ar putea fi soluționată problema dată?! Voluntarii Green School au propus un curs de instruire și campanii de conștientizare pentru elevi și studenți în privința colectării separate a deșeurilor.

Astfel proiectul „**Căștigăm când Reciclăm**” a cuprins două etape - una educațională și alta practică, cu scopul de a îndemna comunitatea să recicleze. Prima etapă a constat într-un training dedicat reciclării, pentru 50 de studenți și elevi, după care a demarat un Concurs de colectare separată a hârtiei și plasticului în școli și licee. În 8 școli și licee au fost instalate containere pentru reciclare. Concursul a oferit o nouă modalitate de a fi implica elevii în comunitate, dându-le posibilitatea de a sprijini atât interesele lor, cât și procesul de reciclare a hârtiei, materialelor de plastic, și carton.

Fiecare școală participantă a oferit elevilor și comunității o oportunitate practică de a recicla. După care, au primit diplome și premii bănești pentru materialul reciclat.

Beneficiarii proiectului:

L.T. "I. Creangă "

L.T. „B. Hasdeu”

L.T. „L. Blaga "

L.T. „M. Eminescu”

L.T. „G. Coșbuc”

L.T. „B. P. Hașdeu”

L.T. „D. Cantemir”

L.T. „V. Dumbrăveanu”,
Corlăteni,
Gimnaziul Sîngureni.

În data 26 mai 2016 a fost desfășurată ceremonia de

încheiere a proiectului "Căștigăm Când Reciclăm". Timp de 8 săptămîni 8 instituții de învățămînt din Bălți, s. Sîngureni și s. Corlăteni au introdus sistemul de colectare selectivă. Mai mult de **30 de tone** de materiale reciclabile au fost colectate, fiind implicați circa 4000 de elevi, care au fost instruiți despre managementul eficient al deșeurilor. Proiectul a fost bazat pe educarea tinerilor prin activități teoretice, dar și au fost oferite oportunități de a aplica în practică cunoștințele. Pentru a colecta mai multă hîrtie și mase plastice, elevii au implicat întreaga comunitate, comunicînd cu afacerile din oraș și nu doar.

ÎN 8 SAPTAMÎNI

25 MARTIE- 26 MAI

1 045 KG
de plastic

28 700 KG
de hîrtie

Hîrtie

Cel Mai Activ Sat

Plastic

La eveniment au fost prezenți oaspeți speciali:

- Directorul Programului Dezvoltare Comunitară și Organizațională de la Corpul Păcii Moldova
- Șeful Agenției Ecologice Bălți
- Reprezentantul „Eco Visio” Chișinău
- Reprezentantul Toreco SRL
- Reprezentantul SRL „FinPlast”

Mai multe detalii în presa locală și națională: *A demarat concursul dintre cele 8 școli implicate în proiect!* <http://libertv.md/social/reportaj-proiect-ecologic-lansat-la-b%C4%83l%C8%9Bi-%E2%80%9Enoi-c%C3%A2%C8%99tig%C4%83m-c%C3%A2nd-recicl%C4%83m%E2%80%9D>

- *Elevii din Bălți au dat start unei competiții de reciclare:* <http://diez.md/2016/03/13/foto-elevii-din-balti-au-dat-start-unei-competitii-de-reciclare/>

-Школьников научат сортировать отходы: <http://esp.md/sobytiya/2016/03/22/shkolnikov-nauchat-sortirovat-othody>

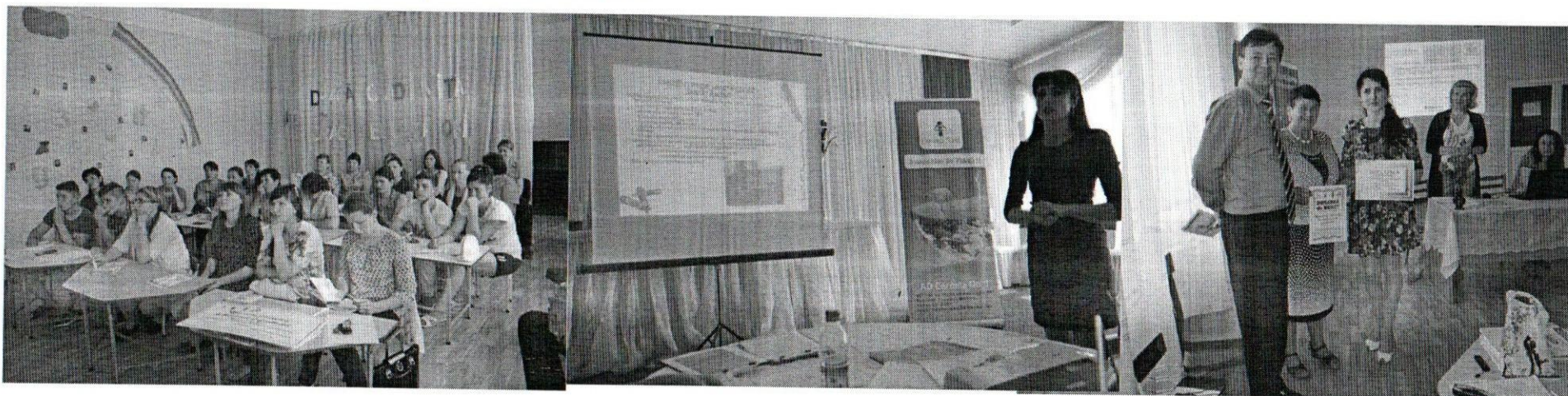
-În Bălți se reciclează activ! Proiectul „Câștigăm când Reciclăm” continuă în cadrul municipiului: <https://libertv.md/social/%C3%AEn-b%C4%83l%C8%9Bi-se-recicleaz%C4%83-activ-proiectul-%E2%80%9Ec%C3%A2%C8%99tig%C4%83m-c%C3%A2nd-recicl%C4%83m%E2%80%9D-continu%C4%83-%C3%AEn-cadrul>

Acțiunăm pentru promovarea eficienței energetice în școli și grădinițe

În perioada **martie-mai 2016** în localitatea Elizaveta a fost implementat proiectul **”Renovarea sistemului de iluminare a grădiniței”** din s. Elizaveta, municipiul Bălți.

Prin implimentarea acestui proiect:

1. s-au renovat rețelele electrice, aparatajul și corpuri iluminat prin toate încăperile grădiniței,
2. s-au instalat becuri economice, corpuri de iluminat LED.

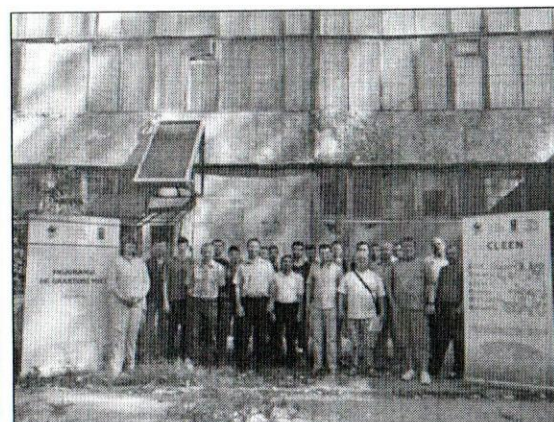
Costul proiectului: 29939 lei contribuția FEE, contribuția APL- 5000 lei, 5000 lei contribuția comunității.

Proiectul a fost implementat de AO CAROMA NORD cu susținerea Fundației Est-Europene, din resursele acordate de Guvernul Suediei și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

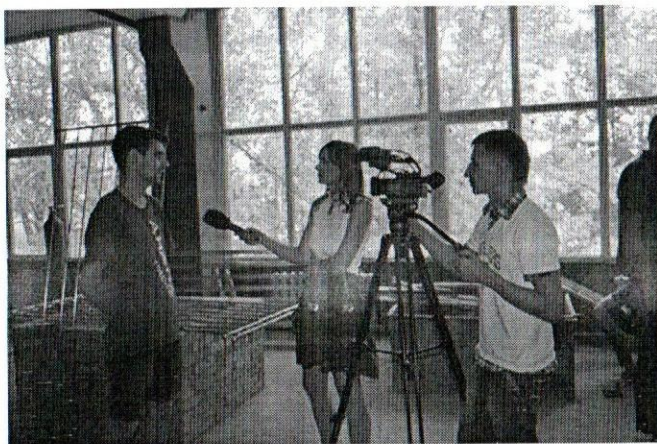
Confecționarea colectoarelor solare și instalarea lor

În perioada **8-13 august 2016** Asociația noastră a beneficiat de asistența tehnică și logistică a proiectului CLEEN (Civil Society Local Energy Efficiency Network), implementat de „Gutta-Club” cu suportul Programului de Granturi Mici (SGP) al Facilității Globale de Mediu (GEF). 18 participanți din nordul Moldovei au învățat despre surse alternative de energie, construind colectoare solare, pe care la sfârșitul proiectului le-au instalat în propriile locuințe.

Mai multe comunități, printre care și Pîrlița Fălești, s. Elizaveta, Bălți, pînă și s. Zorile, din r. Orhei, au învățat cum se utilizează energia solară anul întreg. Multe din colectoarele confecționate au fost instalate în Centre sociale, gospodării particulare. Nu doar adulții au fost implicați în instruire, dar și voluntarii noștri au avut posibilitate de a face cunoștință în mai de aproape cu noile tehnologii regenerabile. Reporterii BTV au discutat cu beneficiarii proiectului.

Au fost realizate mai multe material la acest subiect: *GOSPODARIILE DIN NORDUL ȚĂRII ÎȘI VOR ÎNCĂLZI APA DE LA COLECTOARELE SOLARE*
<http://btv.md/md/gospodarii-din-nordul-tarii-isi-vor-incalzi-apa-de-la-colectoarele-solare/>

V. VOLUNTARIAT

Cum au sarbatorit voluntarii Green School Ora Planetei 2016

Organizațiile de tineret, grupurile de inițiativă ale tinerilor și școlile sunt invitate să se alăture evenimentului dedicat Zilei Pământului!

22 aprilie, Ziua Pământului, a devenit un eveniment tradițional educativ și informativ. Voluntarii noștri energici și entușmați s-au folosit de această ocazie pentru a atrage atenția asupra problemelor de mediu ale Răutului: poluarea apei și a solului, depozitarea ilegală a deșeurilor, nepăsarea localnicilor.

Voluntarii au ieșit la curățarea râului Răut, ca să inspire orașenii să îngrijească mediul și să-l învețe să nu fie indiferenți față de starea Răutului. Au pornit de la stația Metro în direcția râului, curățind în cale tot ce găseau. Starea teritoriului din preajma Metro și a râului în general este dezastruoasă. Peste tot este foarte multă mizerie și gunoi de tot felul împrăștiat. Sticle, vase din plastic, saci din plastic, tot felul de deșeuri. Timp de de 1 h 30 min am strâns peste 60 saci cu deșeuri.

Ne-am bucurat că alături de noi au fost Sergiu Pascari și Elena Beloțercovscaia, redacția ziarului SP, care au mediatizat de nenumărate ori starea Răutului.

La această acțiune au fost prezenți Șeful Agenției Ecologice Bălți, dl Adrian Crasnobaev și dl Vasile Grati, specialist principal DGC primăria Bălți.

La final au fost înmânate diplome tuturor participanților.

http://www.comunicate.md/index.php?task=articles&action=view&article_id=9318

<https://www.youtube.com/watch?v=ladKvbUgZKk&feature=youtu.be>

Săptămîna Europeană a Energiei Durabile

Săptămîna Națională a Voluntariatului (SNV) 2016 "Hai în gașca voluntarilor!", ediția a X-a

Coordonator Săptămîna Națională a Voluntariatului în municipiul Bălți a fost Asociația Obștescă „Caroma Nord”:

http://www.comunicate.md/index.php?task=articles&action=view&article_id=9669

<http://caromanordngo.weebly.com/nout258538i/saptamana-nationala-a-voluntariatului-2016-in-municipiul-balti>

Peste 30 de acțiuni de voluntariat, care au abordat în mod creativ problemele urbei, au fost derulate în săptămîna **17-23 octombrie 2016** în municipiul Bălți.

Astfel peste 20 de organizații – ONG-uri, Centre de voluntariat, instituții care implică voluntarii, școli și licee, autorități locale s-au alăturat voluntarilor entuziaști din întreagă țară pentru a da viață celui mai mare eveniment anual de promovare a voluntariatului - Săptămîna Națională a Voluntariatului (SNV), ediția a X-a.

Săptămîna Națională a Voluntariatului este evenimentul anual național de promovare a voluntariatului care mobilizează cel mai mare număr de organizații și cetățeni pentru a promova voluntariatul și implicarea civică a comunității. Evenimentul este inclus în art. 15 pct. (2) lit. a) din Legea Voluntariatului Nr. 121 din 18.06. 2010.

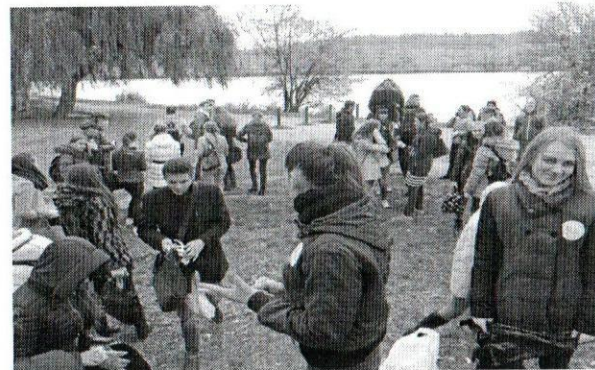
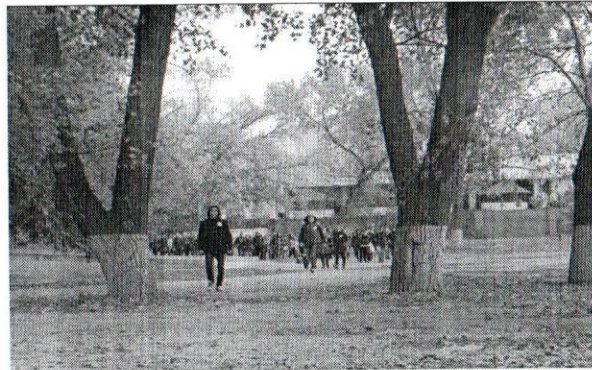
Pe parcursul unei săptămîni s-au realizat campanii de sensibilizare, dezbateri pe domeniul voluntariat, acțiuni de caritate, acțiuni de salubritate, acțiuni de sănătate, instruirii etc.

Mai jos găsiți rezumatul activităților SNV în municipiul Bălți.

17 octombrie 2016 - Asociația obștească „Caroma Nord” și Comunitatea Ungurilor din RM au lansat cursuri gratuite de limbă magiară. Cursul este prestat de Vladimir Ungurean, președintele Comunității Ungurilor din RM.

La eveniment a fost prezent Sandor Keseru, reprezentanzntul Ambasadei Ungare în RM

21 octombrie 2016- AO „Caroma Nord” și voluntarii Centrului de Resurse pentru Educație Ecologică “ȘCOALA VERDE” au desfășurat acțiunea de salubritate a malurilor lacului orașenesc împreună cu elevii Liceului Teoretic Republican “Ion Creangă” din mun. Bălți.

22 octombrie 2016 - START EDIȚIEI A DOUA A PROIECTULUI “CÂȘTIGĂM CÂND RECICLĂM”

A fost dat startul ediției a doua a proiectului “Câștigăm când Reciclăm” cu realizarea unui flashmob de lansare a proiectului.

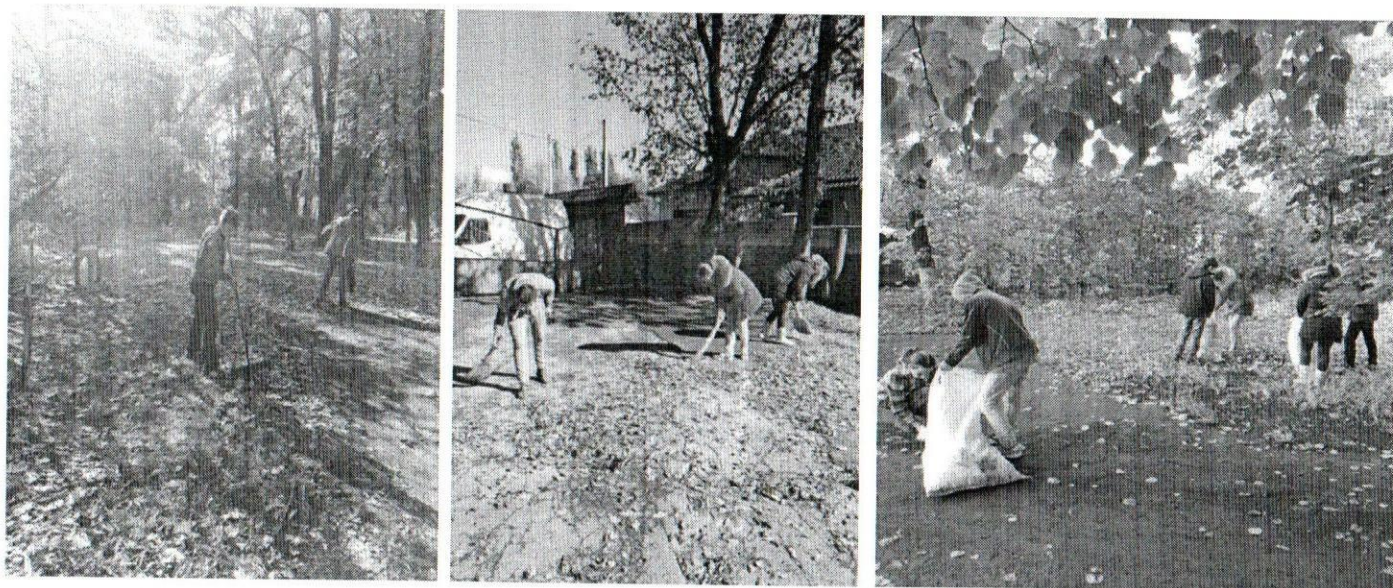

17 octombrie 2016 - Liceul Teoretic “Mihai Eminescu”- MASĂ ROTUNDĂ CU GENERICUL “VOLUNTARIATUL – O RESURSĂ PENTRU SUCCESS”

Activitate a fost organizată de profesoarele Aurelia Lîsîi, Diana Braga și Stela Arhip.

La această dezbatere au participat elevii laselor a VI – X-a și cadrele didactice din liceu. A fost o discuție constructivă și educativă, avînd ca obiective

responsabilizarea și implicarea activă a elevilor în identificarea unor nevoi sociale, culturale sau educaționale din comunitate, în găsirea de modalități de intervenție, cultivarea spiritului de echipă, a abilităților de comunicare interpersonală, identificarea unor probleme ale comunității / școlii și a strategiilor de rezolvare a acestora. Elevii au conștientizat beneficiile voluntariatului: îți întărește încrederea în tine, te poate ajuta în carieră, îți poate oferi experiență, poate fi distractiv și îți umple viața: <http://www.liceulmihaieminescu.org/2016/10/saptamana-nationala-voluntariatului-in.html/>.

Gimnaziul "A.I. Cuza"

Săptămîna Națională a Voluntariatului a demarat cu acțiuni de salubritate a terenului aferent blocului școlii primare a gimnaziului din str. Cahul 46, unde au participat elevii voluntari din treapta primară și gimnazială împreună cu părinții lor dotați cu ustensiile necesare activității, dar și bunăvoință, dăruire de sine și spirit de echipă.

18 octombrie 2016 - "O rază de lumină pentru o casă de copii"

Elevii claselor a VI-a și a IX-a au desfășurat activități de sensibilizare a elevilor din cadrul specializată dar și de la casa de copii. Elevii au prezentat un mic concert festiv pentru copiii din instituțiile date iar ei în semn de mulțumire au venit cu un recital de poezii, cîntece și buna dispoziție. (poze postate pe pagina de facebook a AO „Caroma –Nord”).

La 19 octombrie elevii claselor primare au organizat un act de donație de carte pentru biblioteca școlară a claselor primare care demult nu a mai

beneficiat de fond de carte nou. Elevii au recitat poezii și cantece închinare cărții - izvor de lumină.

Elevii gimnaziului "A.I. Cuza" sub îndrumarea profesoarei d-na Lilia Jmurco au realizat o activitate de sensibilizare a elevilor, în cadrul căreia, elevii din clasele a VII-ea și a IX-a au vizitat copiii de la casa de copii, grădinița nr.13 specializată din mun. Bălți. Elevii au prezentat un program artistic pregătit: ei au cîntat, au dansat și au recitat poezii. După aceasta, elevii au comunicat cu copiii de la instituția vizitată, le-au adus

daruri – rechizite școlare colectate cu drag de elevii gimnaziului. Atmosfera în sală a fost caldă și prietenoasă. Copiii de la casa de copii au dorit și ei să prezinte ce artiști talentați sunt și au cântat un cântec deosebit de frumos despre mamă și au recitat poezii. Activitatea dată a apropiat copiii din cele două instituții de învățământ și a fost o adevărată manifestare a voluntariatului și mărinimiei. https://www.facebook.com/tdv.coalitiavoluntariat/?hc_ref=SEARCH&fref=nf.

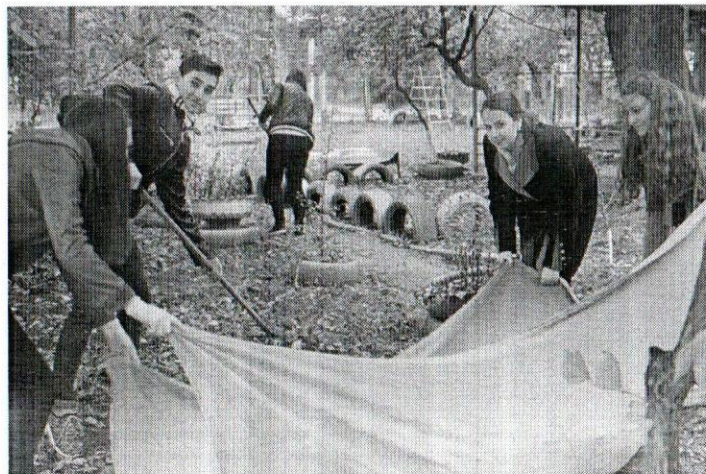
20 octombrie 2016 - Masă rotundă cu genericul „Privire în viitor”

În data de 20 octombrie a fost organizată o masă rotundă cu genericul „Privire în viitor” pentru elevii claselor a IX de către profesorul social al AO „Începutul vieții”, Paraschivoi Daniel, în cadrul căreia elevii au beneficiat de informații pentru orientarea în alegerea profesiei.

Toate activitățile au fost desfășurate la solicitarea elevilor fiind dornici de a realiza activități benefice comunității școlare.

Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor (CSPT) ATIS

Centrul Municipal pentru Minori și Tineret „Brigantina”

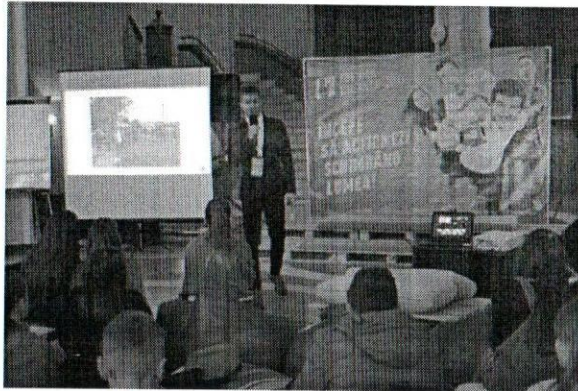
ACȚIUNE DE SALUBRIZARE ÎN REGIUNEA CARTIERULUI 10

Voluntarii vor face ordine pe teritoriul cartierului 10 din preajma CMMT „Brigantina”.

Locul desfășurării: Cartierul 10 str. Ștefan cel Mare 6

Săptămîna Tineretului - 14-21 noiembrie 2016

În perioada **19-20 noiembrie 2016** a avut loc Forumul Tinerilor 2016 cu genericul „**Începe să acționezi schimbînd lumea**”. Scopul Forumului a fost de a implica tinerii din municipiul Bălți în procesul de elaborare și realizare a Strategiei Locale de Tineret, cît și a proiectelor de tineret. Forumul Tinerilor 2016 a servit ca platformă alternativă pentru un dialog deschis cu reprezentanții asociațiilor de tineret, ONG-uri, reprezentanții Administrației Publice Locale, reprezentanții Grupelor de Inițiativă și cu tinerii din municipiul Bălți în format interactiv. De fapt a fost o conversație între prieteni despre probleme, planuri, proiecte. Teza principală a evenimentului: **"Dacă doriți să schimbați lumea, începeți astăzi!"**

ORGANIZATORI: Direcția Învățămînt Tineret și Sport, primăria municipiului Bălți, Asociația „Tinerii pentru Dreptul la Viață”, Asociația obștească „Caroma Nord”, Centrul de Tineret, Organizația Obștească „Începutul Vieții”, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „ATIS”.
La Forum au participat circa 150 tineri de diferite vîrste, lideri și lidere din instituțiile de învățămînt din municipiu, centre de tineret, ONG-uri.

Concursul municipal "CĂȘTIGĂM CÂND RECICLĂM", Ediția II-a, octombrie – decembrie 2016

Organizatori: Asociația obștească „Caroma Nord și Centrul de Resurse pentru Educație Ecologică și Dezvoltare Durabilă “ȘCOALA VERDE”

Scopul Concursului:

- Încurajarea desfășurării de activități recreativ-educative cu impact pozitiv asupra gestionării deșeurilor în municipiul Bălți;
- Conștientizarea de către elevi a problemelor de mediu generate de gestionarea proastă a deșeurilor și educarea tinerei generații în spiritul unui comportament prietenos față de mediu.

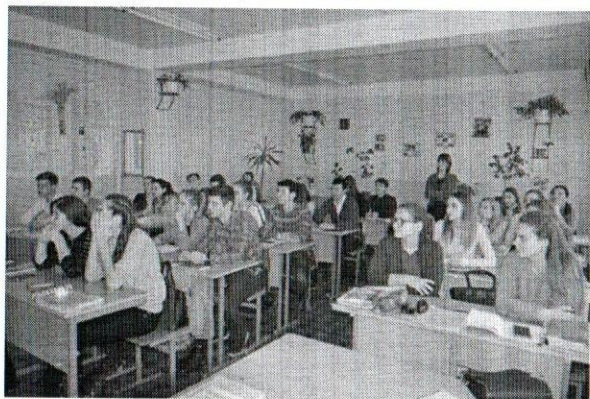
Beneficiari: elevii și cadrele didactice din instituțiile de învățămînt preuniversitar din municipiul Bălți.

ETAPE DE DESFĂȘURARE A CONCURSULUI

1. Formarea de echipe verzi de maxim 25-30 elevi: fiecare echipa verde realizand 3-5 activități;

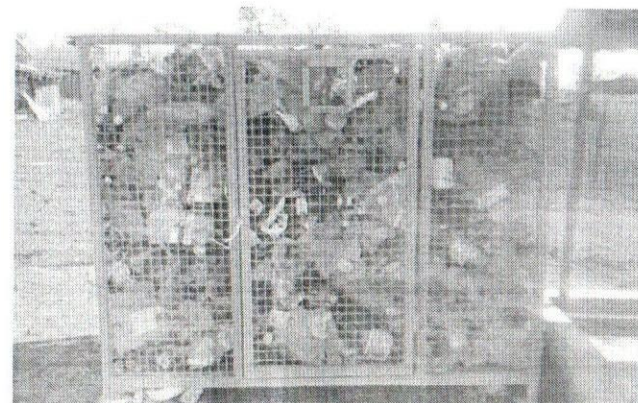
2. Delegarea de la doi pînă la cinci elevi activi din clasele a IX-XII-a pentru a participa la training-urile desfășurate de organizatori și care vor monitoriza colectarea/evidența materialului reciclat în școli;
3. Semnarea unui Acord de Colaborare și completarea Formularului de înscriere pînă la 10 octombrie 2016 (Anexa la Regulament). Acest Formular de înscriere este o condiție obligatorie și reprezintă criteriu de eligibilitate. Se păstrează în original de către organizator și va trimite participanților copie.
4. Realizarea colectării separate a hîrtiei și plasticului de către elevi și voluntari în intervalul de la înscrierea în concurs pînă la 31 mai 2017.

Ore ecologice „Hîrtia și plasticul – deșeuri valorose”

Voluntarii Green School prezintă rezultatele primei Competiții "CÂȘTIGĂM CÂND RECICLĂM" și îi îndemnă pe elevi să se implice în EDITIA II-A, 2016-2017. Pentru a cunoaște compoziția gunoaielor menajere și cantitatea produsă de fiecare elev/ familie, voluntarii GREEN SCHOOL, le dau și "temă pentru acasă", fișe de observații, chestionare, acestea fiind completate timp de 7 zile, iar apoi analizate.

Colectarea și valorificarea deșeurilor de plastic și hîrtie în liceele și școlile din municipiul Bălți

Instruirea elevilor și studenților privind beneficiile activității de voluntariat

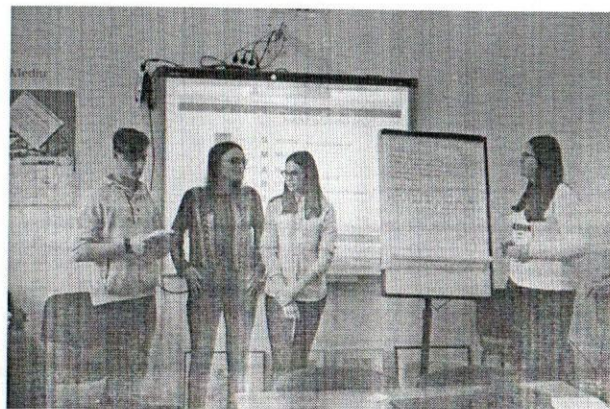
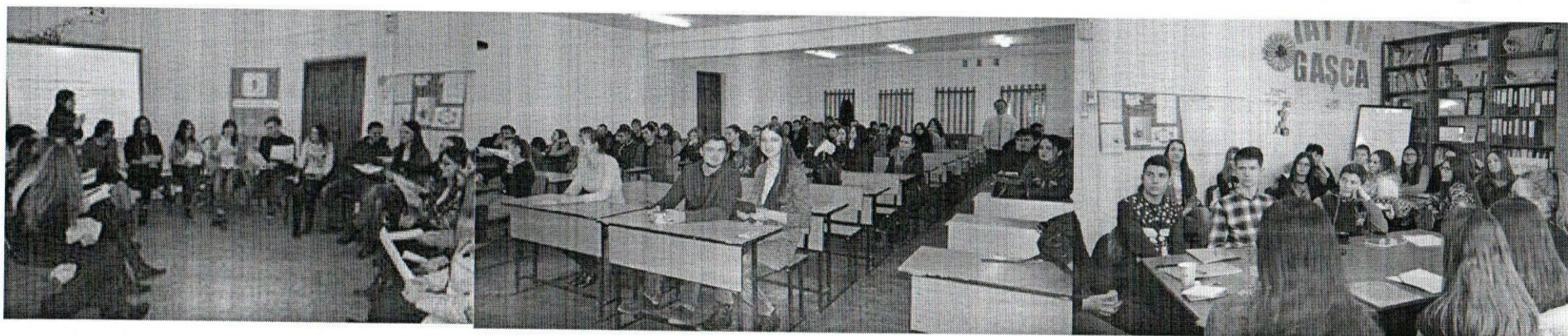
"CAROMA NORD" deține Certificat de instituție gazdă a activității de voluntariat, Seria MD, nr.000059, Decizia nr. 29 din 16.02.2016.

În 2016 au fost desfășurate 42 sesiuni de instruire, iar un număr de circa 480 de elevi au fost informați despre activitatea civică din cadrul organizațiilor societății civile și importanța implicării în acțiuni de voluntariat.

La fel au făcut cunoștință cu "Legea Voluntariatului" și Regulamentul de aplicare a legii. Tinerii au fost provocați să discute de ce doresc să devină voluntari, a fost evaluată percepția lor asupra voluntariatului, factori care favorizează voluntariatul, cât și obstacole care stau în calea activității de voluntariat.

Tinerii care au devenit voluntari au fost inițiați în:

- activități de scriere de proiecte, colectare de fonduri, sector neguvernamental;
- instruiți în realizarea unui regulament intern;
- stabilirea organigramei centrului și definirea responsabilităților pentru eficiență organizatorică;
- 25 tineri dețin carnete de voluntar, au devenit membri ai CREEDD, dar și lideri de opinie în instituțiile de învățământ pe care le reprezintă.

COOPERARE PENTRU DEZVOLTARE

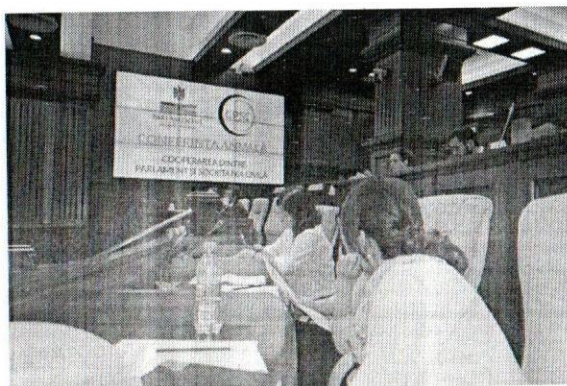
La începutul anului 2016, Ministerul Mediului și Asociațiile Obștești de mediu din țară, printre care și Asociația Caroma Nord, au semnat Memorandumul privind colaborarea în anul 2016.

<http://www.mediu.gov.md/index.php/serviciul-de-presa/noutati/2361-ministerul-mediului-si-asociațiile-obstesti-au-semnat-memorandumul-privind-colaborarea-in-anul-2016>

Conferința Parlament-Societate Civilă

Asociația Obștească "Caroma Nord" a participat la Conferința Parlament-Societate Civilă, 4-5 iulie curent, la care s-a discutat modalitatea de a îmbunătăți dialogul dintre autoritățile centrale și societate civilă pentru elaborarea și monitorizarea implementării politicilor statului, care vizează calitatea vieții fiecărui cetățean.

Asociația Obștească "Caroma Nord" a fost membră al Mandatului 1 al Consiliului Național al ONG din R. Moldova (2008 – 2010), când a fost pusă în aplicare prima Strategie de Dezvoltare a Societății Civile pentru anii 2009 -2011.

În prezent participăm la ateliere de consultare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, în special ce țin de identificarea țintelor relevante și importante pentru Moldova din domeniul economic, social, guvernanță și drepturile omului și domeniul mediului.

COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Asociația Obștească "Caroma Nord" a participat la lucrările ESONDA Expo SMART RIVER INTERNATIONAL CONFERENCE în perioada 21-23 septembrie 2016, Ferrara Italia, prima etapă a proiectului SMARIGO "SMART RIVER GOVERNANCE: EXPERIENCES IN THE MIRROR".

Proiectul SMARIGO "SMART RIVER GOVERNANCE: EXPERIENCES IN THE MIRROR" (*Governarea apelor inteligente, experiențe în oglindă*) se implementează în consorțiu între ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” (RM), Alta Scuola și „Beta Studio” SRL (IT) cu suportul Agenției „Apele Moldovei”.

Caroma Nord este partener afiliat în cadrul acestui proiect.

Proiectul are ca scop îmbunătățirea managementului resurselor de apă, inclusiv cele de suprafață (râuri și lacuri de acumulare) din bazinul hidrografic a râului Botna, implementarea planului de gestionare pentru districtul râului Nistru în conformitate cu Legea Apelor, Directiva UE privind Apa, Directiva UE privind evaluarea riscurilor de inundații, precum și combaterea inundațiilor, ce va avea drept rezultat o administrare mai bună a acestor resurse de apă și prevenirea daunelor economice și de vieți omenești în cazul producerii unor eventuale inundații.

La eveniment au fost prezenți Giuseppe Germani, Primarul orașului Orvieto și Excelența Sa, doamna Stela Stîngaci, Ambasadorul Republicii Moldova în Italia. Detalii pe: <http://www.cei.int/content/kep-italy-project-smarigo-workshops-flood-defense-and-water-quality-held-orvieto>.

La lucrările ESONDA Expo SMART RIVER INTERNATIONAL CONFERENCE din Ferrara Rodica Frecăuțanu și Renata Grădinaru au prezentat problemele cu care se confruntă municipiul Bălți în privința gestionării deșeurilor, sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare, infrastructurii verzi.

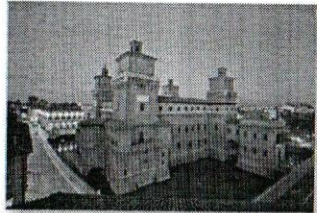
Coast Esonda Expo

Ferrara Fiere Congressi
Ferrara, 21-23 Settembre 2016

COAST ESONDA EXPO

Salone sulla gestione e tutela della costa e del mare, sul dissesto idrogeologico e sulla manutenzione del territorio a rischio

Ferrara, 21-23 settembre 2016

coast
Gestione e Tutela della Costa e del Mare

FERRARA FIERE CONGRESSI
Via della Fiera 11, Ferrara

REMITECHEXPO
SCIENTIFICA - INNOVAZIONE - FORMAZIONE - SERVIZI

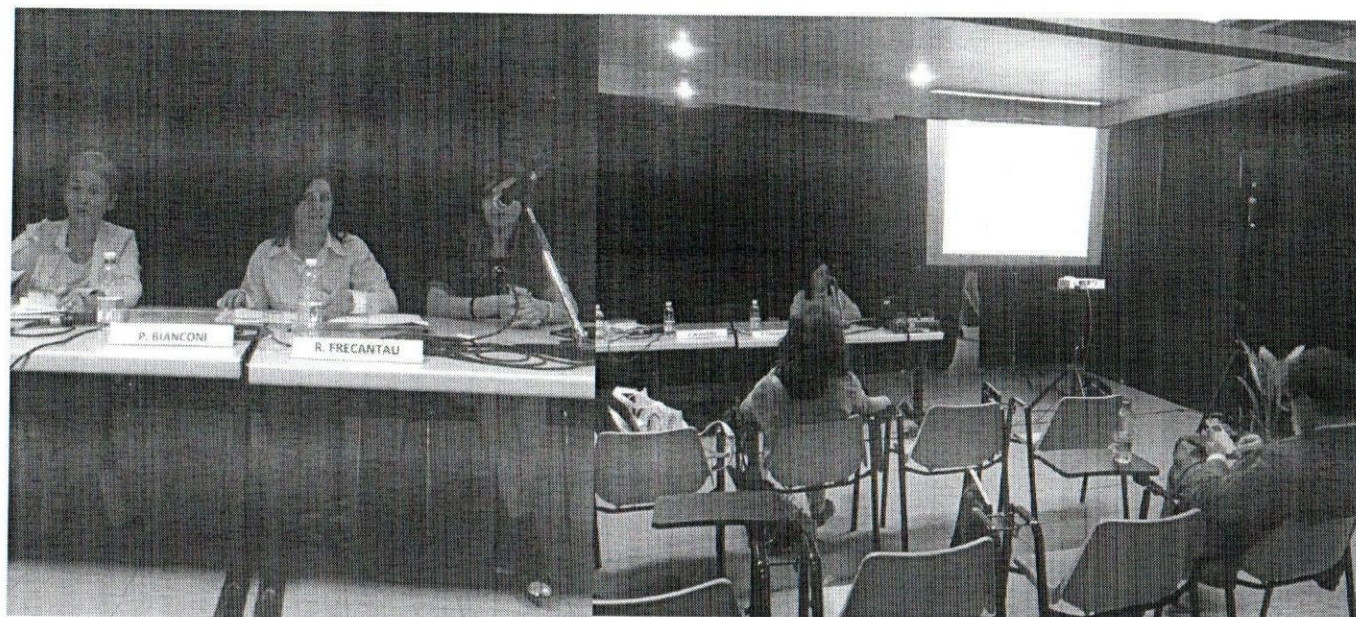
Esonda
Spazio Impiegati e Professionisti del Riscaldamento

In collaborazione con

#italiasicura

con il patrocinio scientifico di Alta Scuola

www.remitexexpo.com
www.altascuola.org

Din partea partenerilor italieni au parvenit mai multe propuneri de colaborare și cooperare pentru ideile lansate, astfel încât Alta Scuola și „Beta Studio” SRL sunt gata să înceapă studii privind buna guvernare a apelor și inițierea unui studiu privind crearea Grădinii Botanice la Bălți.

Mai mult decât atât, există deschidere pentru înfrățire cu orașul Orvieto, regiunea Umbria, Italia, renumit pe plan internațional pentru relațiile natură-arhitectură.

În luna octombrie Caroma Nord a semnat un Consortiu cu The Association Study Center City of Foligno și Ecoazioni, Gubbio, Umbria, Italia pentru colaborare în cadrul programului HORIZONT 2020.

Principalele obiective și sarcini pentru 2017

Pentru anul care urmează 2017, Caroma Nord, în baza Acordului cu Primăria Bălți, se va concentra pe dezvoltarea parteneriatelor și inițiativelor civice și care ar influența pozitiv dezvoltarea social-economică și culturală a mun. Bălți.

În baza ***Studiului cu privire la situația organizațiilor societății civile în municipiul Bălți***, efectuat de Caroma Nord în 2015, și scopurilor strategice de dezvoltare a municipiului Bălți, reflectate în ***Programul de dezvoltare social-economică a municipiului până în anul 2020***, ne propunem să contribuim la dezvoltarea de modele inovatoare de dezvoltare, ceea ce presupune o atenție deosebită la dezvoltarea capitalului uman, dezvoltarea societății civile și parteneriatului social.

Urmărim să fie produse următoarele schimbări pozitive:

- consolidarea organizațională a asociațiilor obștești din municipiu,
- creșterea gradului de participare a acestora în diferite domenii: social-economic și cultural;
- crearea condițiilor pentru dialog constructiv și cooperare cu structurile municipale privind participarea cetățenilor la discutarea proiectelor și actelor normative supuse consultărilor publice;
- consolidarea încrederii cetățenilor față de autorități publice.

Fiecare din aceste dispune de un set de acțiuni menite să contribuie la realizarea acestora. Astfel ne propunem următoarele acțiuni:

1. Actualizarea Programului municipal „Contribuirea la dezvoltarea societății civile pe teritoriul municipiului Bălți pentru anii 2013-2015”;
2. Activarea Consiliului consultativ al asociațiilor obștești de pe lângă primăria Bălți;
3. Dezvoltarea și susținerea mișcării de voluntariat, a programelor de tineret bazate pe voluntariat în municipiul Bălți;
4. Instruire profesională a cadrelor de tineret în domeniul activității de voluntariat;
5. crearea și asigurarea funcționării Centrului de resurse publice destinat organizațiilor neguvernamentale din municipiul Bălți;
6. Monitorizarea acordării acordarea subsidiilor/granturilor pentru implementarea proiectelor orientate social;
7. Creșterea numărului proiectelor și programelor implementate de către organele administrației publice locale împreună cu instituțiile societății civile;
8. Promovarea celor mai bune practici locale la nivel național și internațional.

Realizarea obiectivelor trasate se bazează pe principiile colaborării reciproce a tuturor părților interesate: organelor administrației publice locale, organizațiilor neguvernamentale, cetățenilor municipiului Bălți.

RAPORT NARATIV

JUSTIȚIE VERDE

RAPORTUL INTERMEDIAR

„ Monitorizarea aspectelor de mediu și
promovarea Justiției verzi în planificarea
politicilor locale de dezvoltare la nivelul
municipiului Bălți”

Caroma-Nord

în cadrul proiectului

„Cetățeni activi pentru un mediu sănătos și
Justiția verde”

3 IANUARIE

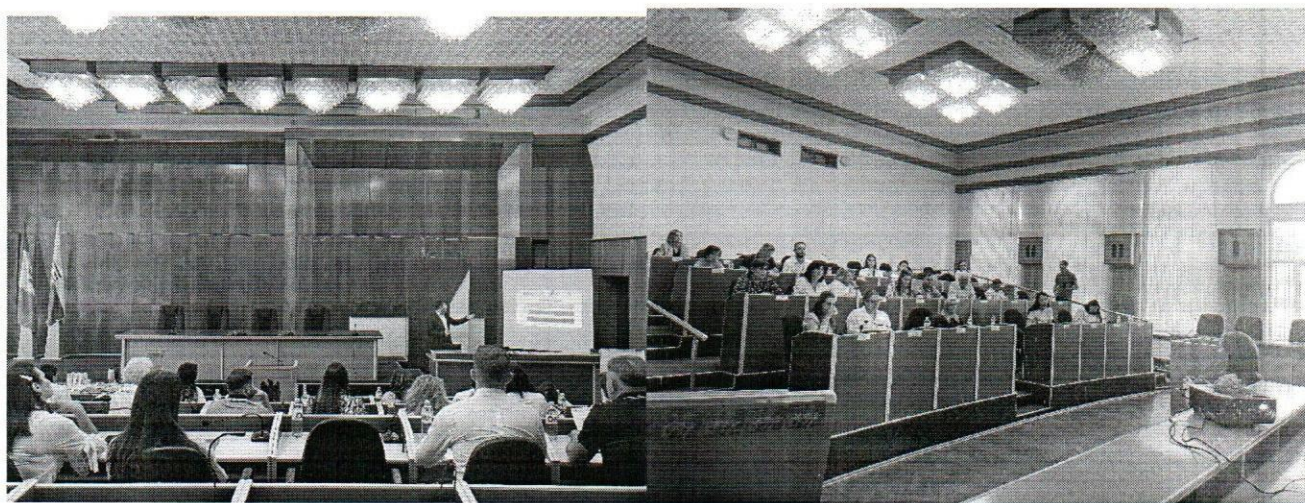
AO "Caroma Nord"

Scris de: Rodica Frecăuțanu

OBIECTIVE DE REALIZAT

OS1. Informarea si conștientizarea populației privind necesitatea protecției mediului prin activități educaționale în domeniul justiției verzi și cetățeniei active

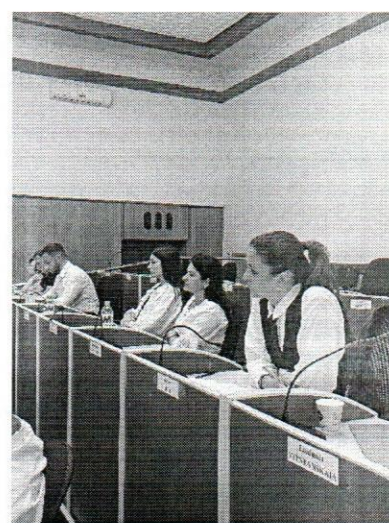
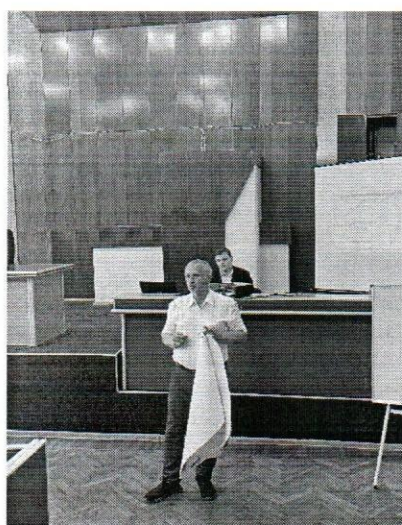
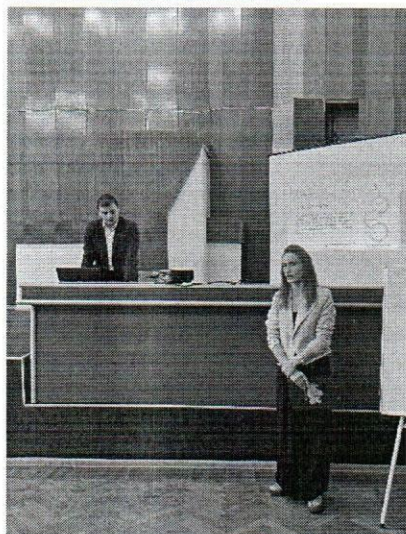
Act 1.1. Masă Rotundă de lansare a proiectului: Prezentarea obiectivelor proiectului în cadrul Primăriei Bălți și Consiliului local din cele 2 localități (Elizaveta și Sadovoe). Au participat 20 participanți: consilieri municipali, reprezentanți ai subdiviziunilor Primăriei municipiului Bălți, primăriilor satelor Elizaveta și Sadovoe, reprezentant al Inspectoratului pentru protecția mediului, reprezentanți ai Agenției de Mediu, reprezentanți ai societății civile, elevi și studenți.

<https://www.facebook.com/events/145068438658066/?ref=newsfeed>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=313870877982388&set=pcb.313871487982327>

Primăria municipiului Bălți

Act. 1.2. Ateliere de lucru și instruire (2 zile) – În data de 13 septembrie și 20 octombrie 2023 au fost desfășurate 2 ateliere cu participarea 21 funcționari publici în domeniul energetic. Expertul Octavii Ivanov a funcționarii publici s-au familiarizat cu metodologia de elaborare a planurilor acțiuni, aspectele legale, tehnice, domeniile de intervențiile, măsurile de EE și SER, precum și specificul managementul proiectelor în domeniul respectiv cu accent pe aspectele practice. Totodată, au fost analizate studii de caz, situația curentă, bune practici naționale și internaționale, specificul aplicării de proiecte EE la donatori și programe naționale.

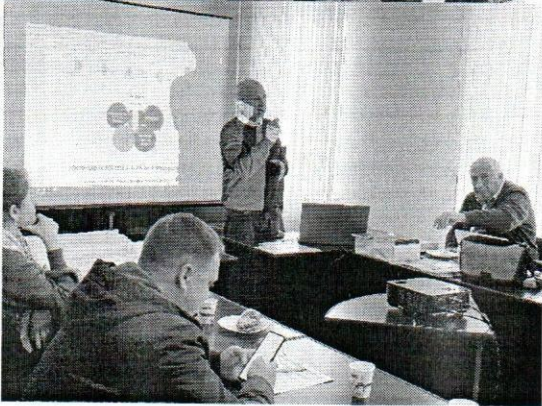
<https://www.facebook.com/photo?fbid=278250288314978&set=pcb.278250531648287>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=317392704296872&set=pcb.317393390963470>

<https://www.facebook.com/photo?fbid=278250288314978&set=pcb.278250531648287>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=317392704296872&set=pcb.317393390963470>

Act. 1.3. Training (2 zile) în domeniul advocacy pentru reprezentanți ai APL și ONG din mun. Bălți
La 04 și 11 octombrie 2023 au fost realizate sesiuni de instruire pentru 34 de reprezentanți ai APL și ONG-urilor din mun. Bălți, în urma cărora atât reprezentanții celor 10 OSC-uri, cât și funcționarii publici au fost capacitați cu cunoștințe și abilități pentru a înțelege conceptul de advocacy în domeniul EE, au fost provocați să genereze soluții privind consumul de energie, eficientizarea costurilor și serviciilor, pentru a dezvolta recomandări bazate pe rezultatele proiectului.

O deosebită atenție s-a atras planificării unei campanii de advocacy și realizarea planului de acțiuni în domeniul advocacy. Participanții au avut ocazia de a face schimb de opinii și lucra în grup, unde au încercat să identifice o problemă pe care să o rezolve și să stabilească un plan de acțiuni advocacy.

În urma desfășurării atelierelor participanții au primit câte un Certificat de participare

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=335701255788336&set=pcb.335701585788303>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=339721775386284&set=pcb.339723478719447>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=335701255788336&set=pcb.335701585788303>

OS2. Cultivarea în rândul tinerilor cetățeni a conceptului de educație ecologică autentică și justiție verde

Act 2.1. Program instructiv „Garda verde” (9 activități în cadrul instituțiilor de învățământ din mun. Bălți). Plasarea periodica a informațiilor pe paginile FB a instituțiilor de învățământ/ 3 publicații per instituție. În perioada de raportare (septembrie-decembrie 2023) au fost realizate 5 ateliere de instruire și 4 activități de informare în instituțiile de învățământ din municipiul Bălți. În cadrul

acestor activități tinerii și-au consolidat cunoștințele în domeniul legislației de mediu, schimbărilor climatice și stilului de viață prietenos mediului. Totodată, aceștia și-au exprimat intențiile de a trăi într-un mod cât mai durabil, pentru a adopta noi modele de consum și a contribui la un viitor mai ecologic. Au fost organizate jocuri interactive și lucru în grupuri.

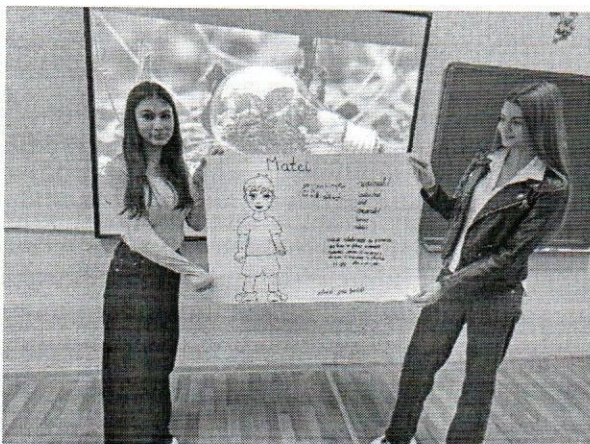
În cadrul **primului atelier de instruire**, desfășurat la data de **22 septembrie 2023, în s. Elizaveta, mun. Bălți**, au participat 20 de tineri, cu vârste cuprinse între 14 și 20 de ani. Tinerii au fost informați cu privire la reglementările în vigoare privind protecția mediului, cât și de ce e important să depunem efort pentru a

proteja mediul și a redresa poluarea acestuia. În continuare, tinerii au avut ocazia să lucreze în grup, încercând să identifice cele mai importante calități ale unui tânăr guardian de mediu, cu alte cuvinte, au dezvoltat deontologia acestuia. Ca concluzie, tinerii au enumerat drept calități primordiale ale unui guardian de mediu : responsabilitatea, curajul, consecvența acțiunilor cât și abilitatea de a mobiliza comunitatea pentru o cauză. Pe finalul evenimentului, tinerii au privit un filmuleț, prin care au avut posibilitatea să cunoască impactul schimbărilor climatice asupra oamenilor și tuturor ființelor vii, ajungând la concluzia că de calitatea mediului depinde direct calitatea vieții pe care o trăim. Filmulețele au avut scopul de a sensibiliza opinia tinerilor cu privire la problemele mediului și a-l face să mediteze asupra realităților care apar în consecința inacțiunii și pasivității acestora. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=328311629860632&set=pcb.328311806527281>

În cadrul **celui de-al doilea atelier**, desfășurat la data de **24-25 octombrie 2023, în incinta IPLT Georhe Coșbuc din Bălți**, 20 de tineri au fost informați cu privire la importanța protejării mediului, cât și a consecințelor de ordin economic, social, juridic, care pot apărea odată cu poluarea mediului. Formatul evenimentului a presupus mai mult o prelegere publică, tinerii având ocazia să își expună punctul de vedere privind necesitatea protecției mediului și a acțiunilor fiecărui din noi, orientate spre aceasta.

La finele activității de formare, elevii au înțeles mai bine prioritățile Republicii Moldova în domeniul mediului; au analizat situația de mediu din localitate și au

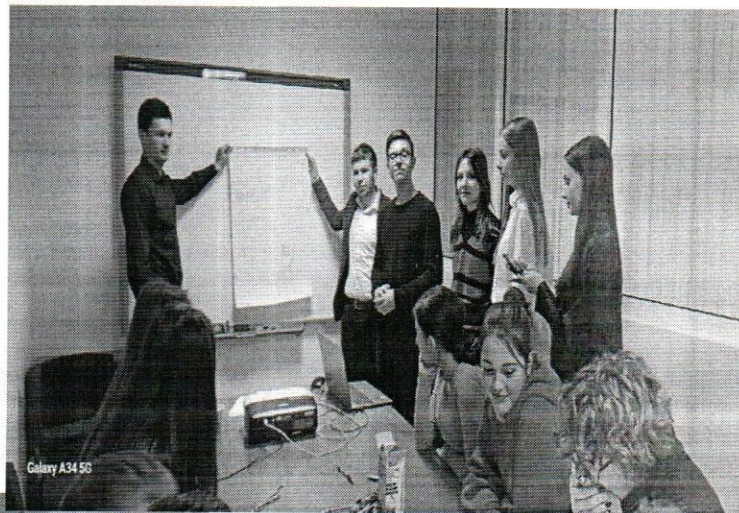
Înaintat propuneri pentru a o îmbunătăți. Cât privește crearea unei Gărzi Verzi în mun. Bălți, tinerii și-au exprimat interesul și au descris prin desene profilul unui tânăr care promovează cultura ecologică și susține protejarea mediului înconjurător.

În concluzie, tinerii au reiterat anagajamentul acestora de a se implica în activități și proiecte menite să susțină protecția mediului, cât și și-au exprimat interesul spre a se implica ca tineri gardieni la nivel local, diseminând informațiile și semenilor lor.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=352923730732755&set=pcb.352923814066080>

În cadrul celui **de-al treilea atelier**, desfășurat la data de **21 noiembrie 2023**, pentru 15 tineri participanți, s-a abordat specificul unui tânăr gardian de mediu prin a ilustra cele mai importante calități, cât și a pune în evidență specificul misiunii acestora, și anume, facilitarea protecției mediului și diseminarea informațiilor privind necesitatea acestei acțiuni în vederea dezvoltării unei culture ecologice a cetățenilor.

Evenimentul a întrunit tineri din mai multe instituții de învățământ, care s-au arătat interesați de subiectele de mediu și au

preluat angajamentul de a disemina informațiile, prin discuții cu prietenii, participări ulterioare în cadrul evenimentelor pe care le organizăm, în rândul semenilor lor.

Tinerii au conchis că resursele, cât și mediul, pot fi revitalizate, iar pentru asta, e necesar să dezvoltăm o cultură ecologică pentru toată populația (în rândul autorităților, a tinerilor, persoane în etate etc).

Cât privește crearea unei Gărzi Verzi în mun. Bălți, tinerii și-au exprimat interesul și au descris prin desene profilul unui tânăr care promovează cultura ecologică și susține protejarea mediului înconjurător.

Link filmuleț: <https://www.youtube.com/watch?v=hiUa93ePcoU&t=60s>

<https://www.youtube.com/watch?v=KBJVRUfBGKk>

Link postări:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02d6wFPMV1X5rZ8K1Ai9920YsPNmSEuUW39fegaibN93zsswaTU9FxcLYIKyRWL.PzFI&id=100080453920838&mibextid=Nif5oz

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02k856Uu8pUrcuo8TCWrme2CMppUdx9CL44jdDQgkq7BjdMvm88UESfzblwETpl&id=100080453920838&mibextid=Nif5oz

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02g5NvqND9QyQoFq2pChSgqPRybobMZ4MQF8Hqs5X4B2yK2rjvEsatGxDxwS3q9Dnl&id=100080453920838&mibextid=Nif5oz

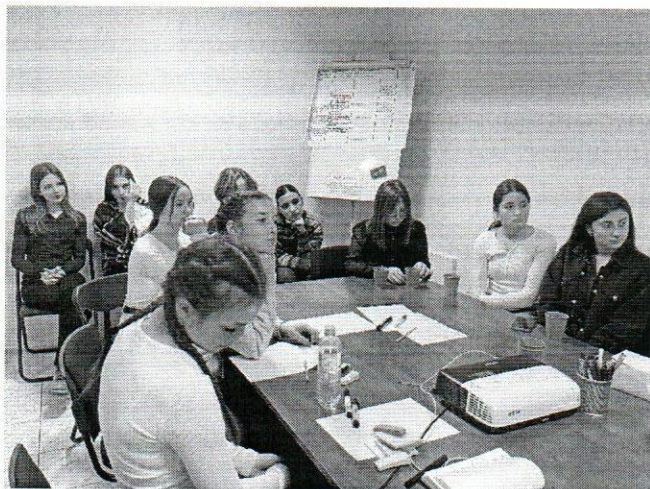
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=352923730732755&set=pcb.352923814066080>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02g5NvqND9QyQoFq2pChSgqPRybobMZ4MQF8Hqs5X4B2yK2rjvEsatGxDxwS3q9Dnl&id=100080453920838&mibextid=Nif5oz

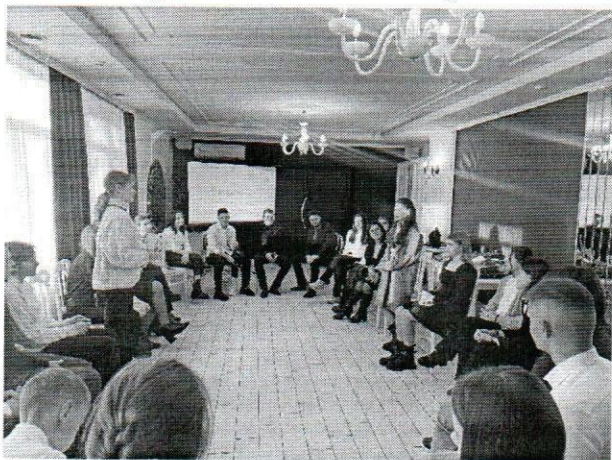
14, 26, 28 decembrie 2023 - o ședință de organizare a întâlnirii tuturor membrilor din Garda Verde și 2 zile de instruire și lucru în cadrul Atelierului de instruire Nr.5.

În această perioadă, beneficiind de vacanța de iarnă, am organizat întâlnirea tuturor membrilor Gărzii Verzi din municipiul Bălți.

Astfel, în perioada **14-28 decembrie 2023** au fost organizate mai multe activități în cadrul Programului instructiv „Garda Verde Justiție Verde, iar cei mai devotați tineri ecologiști și-au dat întâlnire și au lucrat în grupuri la conceptualizarea ”Gărzii Verzi” :

1. Ce reprezintă Garda Verde (misiunea ei)
2. Cine pot fi membri ai Gărzii și care ar trebui să fie profilul lor?
3. Cum ar trebui să își desfășoare activitatea sau să fie formată garda? (organigrama, procese interne, organe de conducere etc).

La fel am discutat despre **structura/organigrama Gărzii Verzi și Regulamentul de activitate.**

Cât privește crearea unei Gărzii Verzi în mun. Bălți, tinerii și-au exprimat interesul și au descris prin desene profilul unui tânăr care promovează cultura ecologică și susține protejarea mediului înconjurător. În cadrul atelierului de instruire tinerii participanți au făcut cunoștință între ei, s-au schimbat cu păreri, și-au consolidat cunoștințele în domeniul legislației de mediu, schimbărilor climatice și stilului de viață prietenos mediului.

Totodată, aceștia și-au exprimat intențiile de a trăi într-un mod cât mai durabil, pentru a adopta noi modele de consum și a contribui la un viitor mai ecologic.

Au fost organizate jocuri interactive și lucru în grupuri.

La finele activității de formare, gardienii verzi au înțeles mai bine prioritățile Republicii Moldova în domeniul mediului; au analizat situația de mediu din localitate și au înaintat propuneri pentru a o îmbunătăți.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=387792427245885&set=pb.100080453920838.-2207520000>

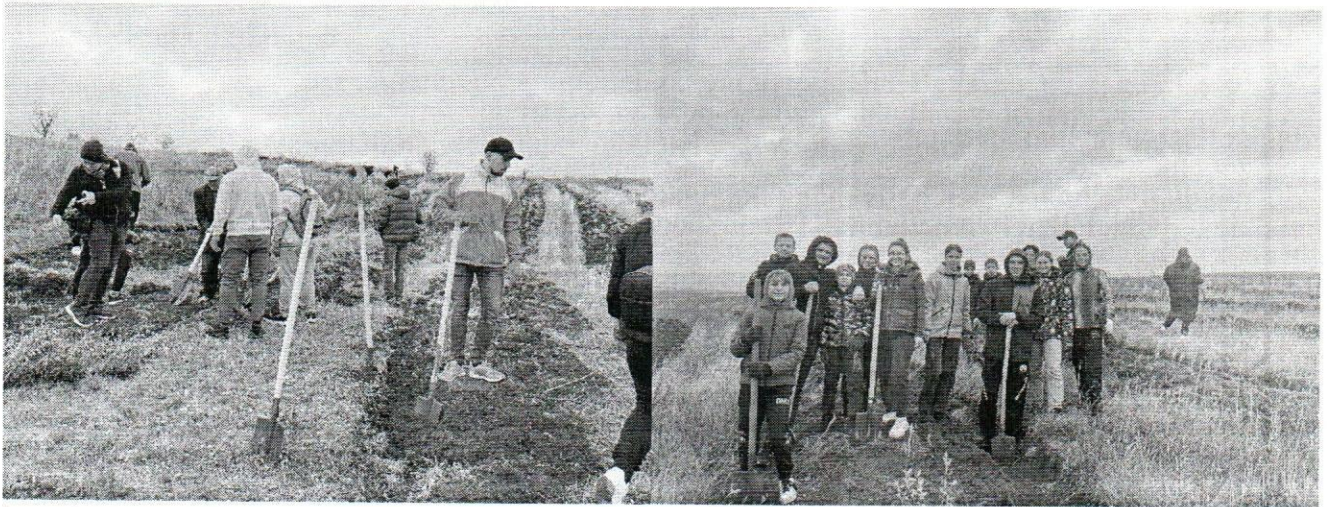
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=387792427245885&set=pb.100080453920838.-2207520000>

<https://www.facebook.com/AoCaromaNordMoldova/posts/pfbid0GjWFCHjgm9oiYrLkeXmceexEjw7Vry891x86nkraGdZEGveRMXH6i9ZBvFW2dsqxl>

Act. 2.2. Campanie socială „Plantează viitorul în municipiul Bălți”.

Activitatea fost propusă de însăși reprezentanții primăriei Bălți. Dat fiind faptul că perioada a coincis cu alegerile locale, aceasta a fost transferată pentru următorul trimestru pentru municipiul Bălți.

La **11 noiembrie 2023** asociația noastră, împreună cu voluntarii s-au aliniat apelului de împădurire lansat de președintele Maia Sandu, care face parte din Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (H.G. nr. 55/2023). Astfel, peste 50 elevi, studenți, activiști au participat alături de noi la campania de

împădurire organizată în regiunea satului Biliceniei Noi, r. Sîngerei, sub egida Agenția Moldsilva.

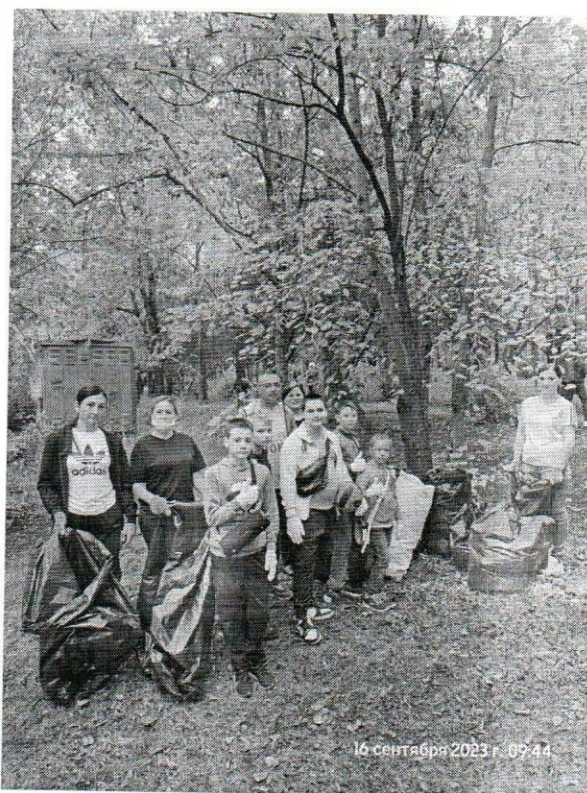
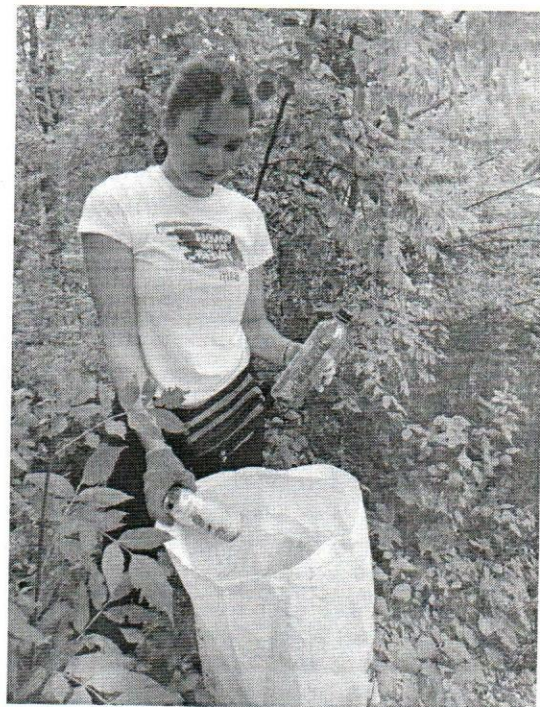
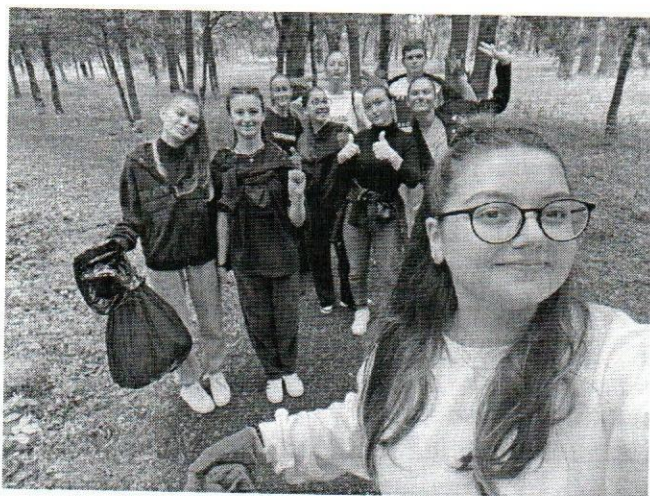

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=357633840261744&set=pcb.357645826927212>

ZIUA MONDIALĂ A CURĂȚENIEI 2023 – la apelul Centrului Național de Mediu, asociația noastră împreună cu voluntarii din instituțiile de învățământ și Inspectoratul Ecologic Bălți au marcat **Ziua Mondială a Curățeniei în municipiul Bălți.**

Cu sloganul campaniei "Plastic colectat, Mediul curat" în data de 16.09.2023 am desfășurat o activitate de salubritate în locurile publice, o acțiune practică având ca scop creșterea gradului de conștientizare cu privire la eforturile Republicii Moldova de a se alinia la ambițiile trasate de UE: zero poluare, economia circulară, managementul integrat al deșeurilor, în general, iar în particular la promovarea prevenirii formării deșeurilor prin reducerea consumului excesiv, în favoarea reciclării deșeurilor care, după cum arată studiile nu este singura cea mai eficientă metodă de combatere a problemei.

Participanți s-au înregistrat prin completarea unui formular oferit de către Centrul Național de Mediu.

Despre acest eveniment găsiți informații aici:

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=643638427871323&set=pcb.643642807870885>

Rezultatele atinse în proiect și Activități suplimentare realizate în perioada septembrie-decembrie 2023:

Printre cele mai importante rezultate ale proiectului, se numără:

- 1 Masă Rotundă de lansare a proiectului realizată cu participarea 20 funcționari publici din cadrul Primăriei Bălți și ONG-uri
- 36 de reprezentanți ai APL și 10 ONG din municipiul Bălți instruiți și abilitați cu noi cunoștințe în domeniul eficientizării resurselor, schimbărilor climatice, advocacy
- 2 ateliere de lucru în domeniul advocacy realizate cu participarea funcționarilor publici
- 2 ateliere de lucru în domeniul energetic realizate cu participarea funcționarilor publici, inspectorilor de mediu, specialiști din domeniul juridic, cadre didactice, elevi și studenți
- 50 persoane implicate în cadrul atelierelor și planurilor locale de acțiune pe mediu
- 4 activități realizate în cadrul instituțiilor de învățământ din mun. Bălți în scopul creării Gărzii Verzi
- 2 training-uri de instruire privind funcționarea Gărzii Verzi la nivelul municipiului Bălți cu implicarea 31 tineri selectați
- 1 Campanie de plantare a copacilor realizată în satul Biliceni Noi, r. Sîngerei sub egida MoldSilva cu implicarea 50 tineri din mun. Bălți și r. Sîngerei

Activități planificate pentru următorul semestru - ianuarie-iunie 2024- se vor axa pe atingerea obiectivelor 3 și 4:

OS3: Creșterea gradului de implicare a publicului în procesul decizional și încurajarea participării active a publicului, în special a tinerilor la redresarea mediului natural

Printre activitățile propuse se enumeră:

Act 3.1. Întâlniri și ședințe de consultare și implicarea părților interesate, inclusiv cetățeni, ONG-uri, mediul de afaceri și alte organizații relevante.

A3.2. Organizarea Forumului "Generația ECO" cu participarea tuturor partenerilor și donatorilor.

Act. 3.3. Organizarea și desfășurarea unui concurs ecologic cu genericul „Acționează asupra CO2” pe rețele de socializare și premiarea învingătorilor. Ca rezultat 200 tineri vor fi implicați în Concursul municipal „Acționează asupra CO2” și realizarea a 3 picturi murale pe motive ecologice în orașul Bălți, satele Elizaveta și Sadovoe.

OS4. Facilitarea colaborării între activiștii civici de mediu și organele de investigare întru sesizarea infracțiunilor de mediu

---

Act. 4.1. Elaborarea unui studiu de analiză a politicilor de mediu

Act. 4.2. Crearea unui parteneriat durabil între ONG, instituțiile de învățământ și administrația locală.

Act. 4.3. Formarea a 3 grupuri de acțiune locală în domeniul mediului, în Bălți, Sadovoe și Elizaveta.

Act. 4.4. Masă rotundă de apreciere a rezultatelor proiectului.

Proiectului „Monitorizarea aspectelor de mediu și promovarea Justiției verzi în planificarea politicilor locale de dezvoltare la nivelul municipiului Bălți” este implementat de AO “Caroma Nord” în cadrul Programului de Granturi Mici „Cetățeni activi pentru un mediu sănătos și Justiția verde”, dezvoltat de EcoContact în cadrul proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în Republica Moldova” cu susținerea financiară a Suediei.